

Kulturplan for Molde kommune

2014-2017

MOLDE KOMMUNE

Innhold

Forord	side 3
1. Planen og planarbeidet	side 4
1.1 Bakgrunn	side 4
1.2 Organisering av planarbeidet	side 4
1.3 Planforutsetninger	side 4
1.4 Planområdet – formål og avgrensninger	side 5
1.5 Hovedområder	side 5
1.6 Økonomiplanens rammer for planperioden	side 6
2. Visjoner	side 6
3. Kultur for alle – hele året	side 7
3.1 Kulturstatistikk for Norge - 2011	side 7
3.2 Kultur og folkehelse	side 8
4. Kulturkommunen Molde	side 9
4.1 Aktiv, stolt og utadvendt	side 9
4.2 Kommunens roller	side 10
4.3 Kulturtjenesten – ny organisering fra 2013	side 12
4.4 Andre kommunale kulturaktører	side 14
5. Frivillighet	side 15
5.1 Frivillighetens betydning og verdiskaping	side 15
5.2 Registrering av frivillige organisasjoner	side 16
5.3 Tilskudd til frivillig kulturliv	side 16
6. Profesjonelt kulturliv	side 17
6.1 Tilskudd til profesjonelt kulturliv	side 17
7. Kommunens profesjonelle kulturleverandører	side 18
9.1 Molde bibliotek	side 18
9.2 Molde kulturskole	side 20
9.3 Molde Kino	side 21
8. Mangfold og inkludering	side 22
8.1 Kultur- og fritidstilbud til barn og unge	side 22
8.2 Kommunens fritidstilbud og tilbud til sjøorganisert ungdom	side 23
8.3 Kultur for seniorer og eldre – kommunens tilbud	side 26
8.4 Flerkulturelt kulturliv	side 28
8.5 Ved nedsatt funksjonsevne	side 30
9. Kultur og næring – kultur og reiseliv	side 31
9.1 Kulturnæring i Molde	side 31
10. Kunst, kulturhistorie og identitet	side 33
11. Arenaer for kultur	side 34
11.1 Lokaler og bruksområder 2013	side 34
11.2 Leiesatser	side 36
12. Samarbeid og nettverk	side 38

Vedlegg: Samleoversikt over mål, strategier og tiltak

Forord

Kulturlova definerer kommunen sitt ansvar for kulturvirksomhet. Kommunen skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler som fremmer og legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet lokalt.

"Kulturplan for Molde 2014 – 2017" er en delplan til "Kommuneplanens samfunnsdel for Molde kommune 2013 – 2022", og henviser til kommuneplanens relevante mål og strategier.

I forbindelse med planprosessen er "Frivilligplan for Molde 2014 – 2017" også utarbeidet.

Planene må ses i sammenheng, siden Frivilligplanen også omhandler frivillig sektor i kulturlivet. Kulturplanen henviser derfor i flere kapitler til Frivilligplanens innhold, og til denne planens samleoversikt over mål, tiltak og prioriteringer. I noen tilfelle tar Kulturplanen inn konkrete mål, strategier og tiltak fra Frivilligplanen. Frivilligplanen henviser ikke til Kulturplanen.

Planprogrammet presiserer at Kulturplanen skal avgrenses mot andre kommunale planer. Den omhandler således ikke idrett, da dette er behandlet i "Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv 2010 – 2014".

Kulturutredningen 2014 (Engerutvalget) foretar noen faglige begrepsavklaringer og avgrensinger som også følges i Kulturplanen. Engerutvalget har avgrenset arbeidet sitt opp imot det de forstår med begrepet "ytringskulturen", dvs. virksomheter som har et ekspressivt formål, slik som musikk, visuell kunst, scenekunst, film, språk, litteratur, arkiv, museum og andre allmenne kulturformål. Begrepet omfatter både den profesjonelle og den frivillig baserte kulturvirksomheten. Begrepet omfatter ikke idrett og media.

Kulturplanen omfatter "ytringskulturen", ikke idrett og media.

Kulturutredningen 2014 påpeker nødvendigheten av et lokalt kulturløft for "den kulturelle grunnmuren", der folkebibliotek, kulturskoler, dirigentordninger for kor og korps, samt øvings- og framføringslokaler for det lokale kulturlivet prioriteres. Videre pekes på behovet for å endre retning i kultursatsingen gjennom å prioritere kulturelt innhold og kunstnerisk kvalitet framfor å bygge infrastruktur. Kulturplanen støtter opp om denne prioriteringen.

Kulturplanen behandler ikke alt kulturliv og målgrupper innen ytringskulturen, da dette ville blitt for omfattende. Planen er derimot forsøkt spisset inn i mot utvalgte innsatsområder, basert på kartlegging av behov og rammebetingelse for gjennomføring av tiltak på disse områdene i planperioden.

Det må tas høyde for uforutsette hendelser i planperioden som gjør at prioriteringer må justeres. Gjennomføring baseres på årlige budsjettvedtak, og kan påvirke kostnadsbærende tiltak.

1. PLANEN OG PLANARBEIDET

1.1. Bakgrunn

Kommunedelplanen "Kultur i rosenes by" - Kulturplan for Molde kommune, var gjeldende for perioden 2001-2010. Den formulerte mål og strategier, og inneholdt forslag til tiltak.

I løpet av planperioden har det skjedd tildels store endringer innen fagområdet både vedrørende organisering og rammebetingelser, men også i forhold til lovverk og andre førende planer. Dette har påvirket gjennomføringen av planen. De viktigste endringene i perioden kan oppsummeres i følgende punkter:

- Ny kommuneplan med overordnede mål og strategier ble vedtatt i 2002.
- Molde kommune ble omorganisert fra sektorkommune til to-nivå kommune i 2003, med endringer både på politisk og administrativt nivå.
- Revisjon av kulturplanen – og nytt "Kulturpolitisk handlingsprogram 2006-2009" med større vekt på kommunens egen kulturaktivitet og tjenestetilbud ble vedtatt
- Ny kulturlov (Kulturlova) trådte i kraft i 2007
- Større vekt på interkommunalt kultursamarbeid

Revisjon av gjeldende kommuneplan for Molde kommune startet i 2010. Ny "Kommuneplan for Molde kommune 2013-2022" behandles politisk i løpet av 2013. Samtidig startet arbeidet med ny "Kommunedelplan for kultur 2014-2017" og "Frivilligplan for Molde kommune 2014-2017". Disse to planene ble samkjørt i planprosessen, og en sammenfatning av frivilligplanen er tatt inn i kulturplanen. Kulturplanen er en kommunedelplan, og utarbeidet i tråd med plan- og bygningsloven.

1.2 Organisering av planarbeidet

- Rådmannen utviklet planprogram.
- Plan og utviklingsstyret vedtok å sette i gang planarbeidet.
- Styringsgruppe for planarbeidet er rådmannens utvidete rådsmøte.
- Det ble utnevnt prosjektleder.
- Det ble etablert en arbeidsgruppe, bestående av kultursjef, varaordførere, repr. fra Molde kulturforum og prosjektleder.
- Det ble etablert en bredt sammensatt referansegruppe for rådslagning og innspill. Referansegruppen består av representanter fra Eldrerådet, Rådet for funksjonshemmede, Molde ungdomsråd, Molde idrettsråd, Molde musikkråd, Nordmøre og Romsdal friluftsråd, Molde bydrift og Molde kulturskole.
- Kommunestyret vedtar endelig plan

Planen er utarbeidet på bakgrunn av grunnlagsdokumentasjon, systematisk arbeid gjennom møter i arbeidsgruppa, samtaler med sentrale kultur-, reiselivs- og næringsaktører i Molde, tverrfaglig drøftinger i kommunen, kontakt med referansegruppa og ved høringsrunde. Innspill fra folkemøtet ved oppstarten av arbeidet med frivilligplanen er også tatt med.

1.3. Planforutsetninger

Lover, regelverk og vedtatte planer gir føringer for kommunens kulturvirksomhet. Dette gjelder både nasjonale, fylkeskommunale og kommunale føringer.

Kulturlova har følgende definisjoner på kulturvirksomhet; det er å:

- a) Skape, produsere, utøve, formidle og distribuere kunst- og andre kulturuttrykk
- b) Verne om, fremme innsikt i, og videreføre kulturarv

- c) Delta i kulturaktivitet
- d) Utvikle kulturfaglig kunnskap og kompetanse

Videre omtaler Kulturlovens § 4 og § 5 kommunenes ansvar for:

- a) At kulturlivet har forutsigelige utviklingsvilkår
- b) Å fremme profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbudet, og legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter
- c) At personer, organisasjoner og institusjoner har tilgang til informasjon om ordninger med økonomisk støtte og om andre virkemiddel og tiltak

Andre sentrale lov- og regelverk som definerer kommunens ansvar på kulturfeltet er:

- Plan og bygningsloven, som fastslår kommunens plikt til å sette mål for kommunens kulturelle utvikling, og gir generelle bestemmelser for kommunens planarbeid
- Lov om folkebibliotek, som setter krav om et folkebibliotek i alle kommuner
- Opplæringslova, som sier at alle barn i grunnskolealder skal ha et musikk- og kulturskoletilbud
- Voksenopplæringsloven, som blant annet omhandler tilgang til gratis lokaler
- Lov om folkehelse
- Samhandlingsreformen

Et av hovedmålene i fylkesplanen for Møre og Romsdal er satsing på kultur for å skape regional utvikling og verdiskaping. Planen inneholder eget handlingsprogram.

Det er også utarbeidet en tilsvarende plan og handlingsprogram for frivillig arbeid, og viktigheten dette har for kulturlivet. Begge planprogrammene følges opp i planarbeidet i Molde kommune.

1.4. Planområdet - formål og avgrensinger

Kulturplanens formål er å være et verktøy for å styre og gjennomføre kommunens politikk og prioriteringer på kulturfeltet for perioden 2014-2017. Parallelt med kulturplanen utformes "Frivilligplan for Molde 2014-2017". Begge planene er avledet av og tilpasset kommunens øvrige planverk. Planene er avgrenset mot hverandre, og inneholder egne mål og strategier, pluss tiltak som er førende for områdene. Noen mål og tiltak er imidlertid felles, og kulturplanen viser en samlet oversikt over mål og tiltak for begge planene. Kulturplanen avgrenses også opp mot "Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv 2010 – 2014", mens frivilligplanen har noen tiltak som omhandler aktivt friluftsliv.

Kulturplanen omfatter "ytringskulturen", ikke idrett og media. Med begrepet "ytringskulturen" må forstås virksomheter som har et ekspressivt formål, slik som musikk, visuell kunst, scenekunst, film, språk, litteratur, arkiv, museum og andre allmenne kulturformål. Begrepet omfatter både den profesjonelle og den frivillig baserte kulturvirksomheten.

Kulturfeltet er omfattende, og det er nødvendig å gjøre tematiske avgrensinger og fokusere på noen hovedområder, med utfordringer. Dette fordi det er viktigere å beholde retning og fokusere på muligheter for gjennomføring, enn å lage ønskeliste. Mål og tiltak under hovedområdene er begrenset i antall, og spisset ved at inntil tre tiltak er prioritert under hvert mål. De gjennomføres først. Uprioriterte tiltak vurderes og prioriteres i planperioden.

1.5. Hovedområder

Følgende hovedområder, med underområder, er prioritert:

- Folkehelse
- Kommunens roller
- Frivillighet
- Profesjonell kultur

- Mangfold og inkludering
 - o Kultur for barn og unge
 - o Kultur for eldre
 - o Flerkulturelt kulturliv
 - o Ved nedsatt funksjonsevne
- Kultur og næring – kultur og reiseliv
- Kunst og kulturhistorie
- Arenaer for kultur
- Samarbeid og nettverk

Kulturplanen beskriver hovedområdene med utfordringer, mål, strategi, tiltak og prioriteringer. Mål og tiltak er nummerert ut fra planens kapittelnummerering.

1.6. Økonomiplanens rammer for planperioden

Økonomiplan 2013-2016 viser en stram kommuneøkonomi når det gjelder drift (Tabell 1). Oversikt over planlagte investeringer innen planområdet i Tabell 2. Kulturplanen bygger på disse økonomiske forutsetningene. Endelige årsbudsjett vedtas av kommunestyret.

Tabell 1: Økonomiplan 2013-2016 – Driftsbudsjett for Kulturområdet

Hele 1.000

Hvor	Hva	2013	2014	2015	2016
Kulturtjenesten	Hele virksomheten	28 246	27 478	27 478	27 478
Molde kulturskole	Hele virksomheten	9 260	9 260	9 260	8 350

Tabell 2: Økonomiplan 2013-2016 – Investeringer for Kulturområdet

Hele 1.000

Hvor	Hva	2013	2014	2015	2016
Romsdalsmuseet	Utstillings- og magasinbygg	5 000	5 000	5 500	
Molde kulturskole	Instrumenter		200		
	Nytt kulturskolebygg	10 000	54 000	40 000	
Kulturtjenesten	Kulturhuset, rehabilitering	200			
Park og idrett	Parker og grøntanlegg	200			

2. VISJONER

Molde kommunes visjon er: *"Molde – stikker seg ut"*

Molde kommunes kulturvisjon er:

"Molde skal være en åpen, aktiv og inkluderende kulturkommune"

Kulturplanen fokuserer på at:

- Molde skal være en ledende kulturkommune.
- Molde skal ha et levende kulturliv som sikrer plass for fellesskap, utfoldelse, deltakelse og opplevelser for alle.
- Molde skal støtte og stimulere "den kulturelle grunnmuren".
- Molde skal være en aktiv vertskommune for kultur.
- Molde som kultursenter skal ta initiativ til kulturelt samarbeid i regionen.

3. KULTUR FOR ALLE – HELE ÅRET

Den nordiske kulturpolitikken, herunder den norske, kjennetegnes ved at den har bidratt til en demokratisering av kultur og kulturopplevelser til alle lag av folket. De siste 20 årene har norsk kulturpolitikk vært preget av at kulturens funksjon ofte er å oppnå mål på andre samfunnsområder enn innenfor kulturområdet. Kulturen skal blant annet bidra til at det etableres flere arbeidsplasser og skaper økonomisk vekst i lokalsamfunnene gjennom å fremme bolyst og trivsel. Det er imidlertid like viktig å legge vekt på kulturens egenverdi. Kultur skal gi innbyggerne noe å leve for, gjennom deltakelse og opplevelse, og ikke bare benyttes indirekte som et middel for å skape resultat på andre felter. Kulturens egenverdi er uvurderlig. Kunst og kultur utfordrer, stimulerer, underholder og utvikler oss hele livet. Kulturen skal gi identitet og verdifulle opplevelser både individuelt og kollektivt.

"Tilgang til kultur og mulighet til å uttrykke seg kreativt er viktig i et demokratisk samfunn, og legger grunnlaget for ytringsfrihet og likeverd. Deltaking i kulturlivet har positive virkninger både for den enkelte og for samfunnet. Kunst og kultur gir opplevelser og mening i hverdagen, og legger grunnlag for utvikling og læring. Ved siden av arbeidsliv og skole er kulturlivet blant de arenaene som bidrar mest til utvikling og kompetanse." (St. melding nr. 10 (2011-2012): Kultur, inkludering og deltaking).

Det å føre en offensiv kulturpolitikk er en nødvendig oppgave for offentlige myndigheter. En viktig forutsetning for et levende demokrati knyttes til å kunne opprettholde og styrke den kulturelle infrastrukturen. Det må legges til rette for et mangfold av kunstnere og kunstuttrykk, og for at hele befolkningen skal kunne delta i kunst- og kulturlivet. De nasjonale målene for kulturpolitikken bør være *demokrati, rettferdighet og mangfold*. Det kulturpolitiske ansvarsområdet bør avgrenses i tråd med begrepet "ytringskulturen", dvs. virksomheter som har et ekspressivt formål, slik som musikk, visuell kunst, scenekunst, film, språk, litteratur, arkiv, museum og andre allmenne kulturformål. Begrepet omfatter både den profesjonelle og den frivillig baserte kulturvirksomheten. Begrepet omfatter ikke idrett og media." (NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014.)

3.1. Kulturstatistikk for Norge - 2011

Det lages årlige statistikker over kulturtilbud og konsum i Norge.
(Det var ikke offentliggjort oversikt over 2012 pr. august 2013.)

Offentlige utgifter til kultur

De statlige utgiftene til kultur over Kulturdepartementets budsjett i 2011 var 8,6 milliarder kroner, de fylkeskommunale kulturutgiftene var på 1,2 milliarder kroner, og de kommunale utgiftene på 8,9 milliarder kroner.

Sysselsetting

I 2011 var det 38 000 små og store foretak med 100 000 sysselsatte i kulturnæringene.

Kunstopolitiske tiltak

Det ble delt ut 512 millioner kroner fra Norsk kulturfond til ulike kulturformål. Musikk og litteratur er de hovedområdene som fikk mest, med henholdsvis 153 og 131 millioner hver.

Teater, opera, musikk og festivaler

Det var 2,5 millioner tilskuere på forestillingene til institusjonsteatre og frie grupper innen dans og teater i 2011. Dette var en nedgang på 6 % fra 2010.

Til sammen var 494 000 personer på konsertene til medlemmene i Norsk teater- og orkesterforening i 2011, en økning på 19 % fra året før.

De statlige utgiftene til musikk utgjorde 960 millioner kroner i 2011.

Det var 2,9 millioner deltakere på de ulike arrangementene i regi av Den kulturelle skolesekken i 2010/11.

Tilskudd til musikkfestivaler var på ca. 33 millioner kroner totalt. Festivaler hadde ca. 1 million besøkende i 2011.

Museum

Det var nesten 10,6 millioner besøkende på museene i Norge i 2011. Antall besøkende har økt med nesten 1,2 millioner, eller 13 %, de siste 5 årene.

Besøkstallet utgjør nesten 2,1 museumsbesøk pr. innbygger.

54 % av museumsbesøkene var betalte besøk. Dette er en økning på 5 prosentpoeng fra året før, og det høyeste de siste 10 årene.

Bøker og bibliotek

Det ble gitt ut nærmere 12 000 bøker i 2011, en økning på 2 % fra 2010.

På fritiden en gjennomsnittsdag i 2011 las 27 % av befolkningen i alderen 9-79 år en bok.

Utlån av bøker og andre medium fra folkebibliotekene utgjorde i 2011 25 millioner utlån, en svak økning fra året før.

Det var i gjennomsnitt 4,4 besøk per innbygger på folkebibliotekene i 2011, på nivå med året før.

Kulturminner

Riksantikvaren hadde registrert 211 600 fredede kulturminner per 31. desember 2011.

Film og kino

Nesten alle kinoene i Norge var digitalisert ved utgangen av 2011.

I 2011 var det 11,7 millioner kinobesøk, en økning på nesten 6 % fra året før. Besøkstallet tilsvarer 2,4 besøk per innbygger.

Besøket på norske filmer utgjorde 25 % av samlet kinobesøk.

(Kilde: SSB, Kulturstatistikk 2011)

3.2. Kultur og folkehelse

Folkehelse er et relativt nytt begrep og ny lov om folkehelse trådte i kraft i 2012. Formålet med Folkehelseloven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Ansvar for folkehelsearbeidet er lagt til kommunen som sådan, og ikke kun helsesektoren som i tidligere lovgivning. Loven understreker at arbeidet skal være systematisk, langsiktig, tverrsektorielt og kunnskapsbasert. Det skal tas folkehelsehensyn i alt planarbeid.

Kultur og kulturtiltak er aktive folkehelsetiltak. Dette gjelder for alle, i alle aldre og uavhengig av kulturell bakgrunn. Trivsel har en klar sammenheng med helsetilstand. Stimuli, refleksjon og opplevelser påvirker oss positivt. Forskere ved HUNT (Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag – den mest omfattende i Norge) sammenlignet opplysninger i kulturelle aktiviteter med helseopplysninger. De fant at alle som konsumerer kultur i en eller annen form opplever bedre helse, og er mer tilfreds med livet sitt og har mindre forekomster av angst og depresjon, sammenlignet med folk som ikke er opptatt av kultur. Studien omfatter et bredt kulturbegrep, og deltakerne svarte på spørsmål om alt fra konserter og dugnad til religiøs aktivitet, idrettsarrangementer og utendørsaktiviteter.

Dette viser at det handler om tilrettelegge for gode opplevelser og deltakelse, enten man er korpsmusikant, spiller i rockeband, ivrig festivaldeltaker, fotballsupporter eller aktiv i velforeningen. Sammenhengen mellom deltakelse i eller konsum av kultur og helsegevinst er altså dokumentert ved forskning.

Det gjøres mye godt folkehelsearbeid i Molde, av svært mange. Det er viktig og nødvendig at dette også synliggjøres, og inngår i kommunens planverk. Frivillig sektor bidrar bredt og omfattende i folkehelsearbeidet, noe som også understrekes i Frivilligplanen. Sektoren er også bærer av mange løsninger innen framtidens velferds- og omsorgsarbeid, og Molde kommune vil videreutvikle samarbeidet med sektoren på dette området.

"Kommuneplanens samfunnsdel for Molde kommune 2013-2022" legger stor vekt på kommunens ansvar for folkehelse. Under hovedmålområdet "Kommunen som samfunnsutvikler" gjelder følgende hovedmål:

- Molde kommune skal drive et aktivt folkehelsearbeid

Dette underbygges av bl.a. følgende strategier, og som følges opp i denne planen:

- Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv
- Det skal tilrettelegges for frivillighet
- Ungdomstilbud i kommunen skal styrkes
- Universell utforming skal ligge til grunn for all kommunal virksomhet

Utfordringer

Et viktig folkehelseiltak er å gjøre kulturtilbudene tilgjengelige. Både Lov om folkehelse, Kulturloven og Samhandlingsreformen stiller krav til kommunen, og kommunen stiller krav til seg selv gjennom eget planverk. Eksterne krav kommer fra brukere, brukerorganisasjoner og samarbeidspartnere. Løsningene stiller krav om tverrfaglighet, organisering og samarbeid.

Deltakelse, medvirkning og det å være sammen med andre mennesker om oppgaver som oppfattes som meningsfulle, er gode folkehelseiltak. Kultur-, fritids-, idretts- og frilftsaktiviteter i skjæringspunktene offentlige, private, profesjonelle og frivillige tiltak er slik sett viktige for folkehelsen. Det understreker også at tilrettelegging for frivillighet er en viktig oppgave.

Kommunen har mange tjenester og kontaktpunkt til innbyggerne og til frivillig sektor. En utfordring er å samordne tjenestene, og å finne måter å samarbeide på mellom tjenestene/enhetene. Den samlede innsatsen må være koordinert, ha høy kvalitet, enkel å levere, og brukerterskelen lav for de som har behov for å finne ut hvilke tjenester kommunen har. For å drive folkehelsearbeid tverrfaglig og tverrsektorielt kreves det bevissthet om egne tiltak og muligheter, og at det utvikles konkrete samarbeidstiltak. Frivillig sektor må involveres i å finne løsninger. Frivilligsentralen og folkehelsekoordinator må være sentrale deltakere i dette arbeidet. Bredden i tilbud bør være stor, og inkludere fysisk aktivitet..

Møteplasser er viktig i folkehelsearbeidet. Å finne arenaer for samarbeid om folkehelseiltak, eller mellom aktører som stimulerer folkehelseiltak, er viktig. Dette gjelder også i forhold til frivillige. Stortingsmelding 34 (2012-2013) "Folkehelsemeldingen", og Stortingsmelding 29 (2012-2013) "Morgendagens omsorg" peker på kulturtilbudenes viktige rolle, og skisserer nye måter for samhandling mellom kommunene og frivillig sektor. Frivilligplanen tar opp disse utfordringene og skisserer mål og tiltak.

4. KULTURKOMMUNEN MOLDE

4.1 Aktiv, stolt og utadvendt

Gjennom en bevisst satsing over flere år og ved godt samarbeid mellom stat, fylke, kommune, organisasjoner, næringsliv og enkeltaktører, har Molde utviklet seg til en dynamisk og spennende kulturkommune med et bredt tilbud året rundt. Kultursatsingen er blitt en del av innbyggernes identitet, og har gitt oss en rikere hverdag.

Molde er en aktiv kulturkommune, med mer enn 200 frivillige organisasjoner, og mer enn 15.000 aktive medlemmer. Store aktører som Moldejazz, MFK og Bjørnsonfestivalen har gjort byen kjent langt ut over landets grenser. I tillegg er Molde vertskommune for regionale kulturinstitusjoner som Romsdalsmuseet, Teatret Vårt og Møre og Romsdal Kunstnersenter.

Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturnivået i norske kommuner, utarbeidet av Telemarkforskning. Indeksen tar utgangspunkt i følgende kategorier: Kunstnere, kulturarbeidere, museum, konserter, kino, bibliotek, scenekunst, kulturskoler, Den kulturelle skolesekken, sentrale tildelinger og frivillighet. Molde kommune har en høy plassering på indeksen, med en 16 plass for 2012. Det er en endring fra 5 plass for 2011. Dette betyr ikke at kulturnivået nødvendigvis er endret, men at et utvidet datatilfang på museer, teater og konserter blant annet har gjort at mange større byer har kommet bedre ut.

Svært få kommuner og byer i landet, med sammenlignbar størrelse, kan tilby så rikt mangfold og kvalitet på arenaer og lokaler for kultur som Molde. Lokale arrangører kan også vise til flere utmerkelser og premieringer for arrangementskvalitet.

Kommunens kulturarbeid er en viktig faktor innen flere felt: by- og stedsutvikling, reiselivssatsing, kompetanseheving i frivillig sektor, integrering av nye innbyggere, folkehelse – for å nevne noen. Dette har gjort Molde kjent som et godt sted å besøke, og er gode virkemiddel for økt bosetting.

Et rikt og variert kulturliv bidrar til å skape en attraktiv kommune der folk vil bo, og hvor næringslivet investerer og utvikler seg. Både Molde kommune, næringslivet og frivillige bidrar til å bygge ut den kulturelle infrastrukturen.

4.2 Kommunens roller

Kommunen har flere roller knyttet til utvikling av kulturlivet. Det er viktig både internt og for brukere og samarbeidspartnere å være klar over dette.

Kommunen skal etter Kulturloven, stimulere og tilrettelegge for kulturlivet, og har et sett av virkemidler til stimulering, motivering og støtte. Disse håndteres i hovedsak av Kulturtjenesten. Samtidig setter kommunen en del rammer for kulturlivet. Dette gjelder både tilskuddsordninger og gjennom infrastruktur som arenaer, lokaler og utstyr.

Kulturtjenesten har i de senere årene trådt ut av arrangørrollen, og fokuserer på tilrettelegging og koordinering. Dette både av hensyn til ressurser/økonomi og for å tydeliggjøre rollene.

Kulturloven presiserer at kommunen skal benytte virkemidler til det beste for kulturlivet. En utfordring over tid er å finne en balanse i "fordelingen av goder" mellom profesjonelle og amatører/frivillige. I perioder vil endrede behov kunne skape kortvarige ulikheter. I en periode har eksempelvis kulturinstitusjonene og festivalene blitt prioritert, i form av nye kulturbygg og scener. I planperioden må satsing på bredden av amatører og frivillige prioriteres. Forholdet mellom relativt få øvings- og produksjonslokaler, økt husleienivå og kostbare fremføringer er utfordrende.

"Frivilligplan for Molde kommune 2014 – 2017" viser til Kulturloven når den tar opp kommunens ansvar og rolle som tilrettelegger for frivillig sektor. Molde kommune ønsker å være tydelig omkring roller, forventninger og muligheter i samarbeidet med frivillige organisasjoner.

Frivilligplanen vektlegger at Molde kommune som tilrettelegger for frivillig sektor skal:

- Benytte og tilby lokaler og arenaer med universell utforming.
- Ha en positiv holdning til initiativ fra frivillige og frivillige organisasjoner.
- Legge organisatoriske og tekniske forhold til rette for positivt samarbeid.
- Legge til rette for at behov for møteplasser kan dekkes.
- Legge til rette for, og bidra til nettverksbygging.
- Legge til rette for arenaer for god dialog mellom kommunen og frivillig sektor.
- Legge til rette for informasjon om aktiviteter, og koordinering, for å hindre arrangementskollisjoner.

Molde kommune skal, som leverandør av ressurser til frivillig sektor:

- Ha løsninger for å dekke behov for aktivitetsområder, og trenings-/øvings-/ kontor- og møtelokaler
- Ha stabilitet i den økonomiske rammen for tilskudd
- Ha retningslinjer for tilskuddsordninger som sikrer koordinering og forutsigbarhet
- Ha retningslinjer og praksis for utleie/utlån av møte- og øvingslokaler som hindrer ulikheter i tilgang og prising
- Ha så rimelige utleiepriser som mulig, og i den sammenheng vurdere vektning i tilskuddsrammene til frivilligheten totalt
- Legge til rette for, og bidra til kompetansebygging

Molde kommune v/Kulturtjenesten kontrollerer også ulike aktørers virksomhet. Dette gjelder i spesielt i forbindelse med søknader om driftsstøtte, hvor krav det er et krav til dokumentasjon av aktivitet gjennom årsmelding og regnskap. Ved søknader om tildeling av spillemidler er det faste, formelle krav.

Kommunen er selv aktør og tjenesteyter på kulturfeltet, gjennom drift av bibliotek, kino, kulturskole, kultursenter for eldre og ungdomsklubber m.m.

Kommunen drifter også formålsbygg som kulturlivet benytter. I tillegg er kommunen deleier og/eller representert i styret i flere kulturinstitusjoner, både lokalt og regionalt.

Utfordringer

Brukerne forventer forutsigbarhet, både i forhold til tjenester, lokaler, leiesatser og tilskudd, og det er varierende forståelse av hva som kan forventes av kommunen. Det er viktig å være en kunnskapsbasert tjenesteleverandør, basert på en god og kontinuerlig brukerdiallog. Det er alltid utfordrende å fange opp nok og riktige signaler og behov, og å sikre bredden på medvirkning og dialog. Dette må videreutvikles i planperioden

Kommunen er inne i en periode med stram økonomi, noe som understrekes av rammene gitt i økonomiplanen. I planperioden er ambisjonen å opprettholde dagens nivå, og å utnytte ressursene bedre. Kulturlivet kan stimuleres og utvikles ved bedre samhandling og å benytte ressursene smart. Den nye organiseringen av Kulturtjenesten kan gi slik gevinst innen forebyggende folkehelsearbeid og innen stimulering av frivillighet i kommunen, gjennom god kompetanse internt og samhandling med andre kommunale tjenesteområder og kulturlivet/frivillig sektor.

Kulturlivet preges ikke av kommunegrenser når det gjelder deltakelse og opplevelse. Likevel deltar kommunen i liten grad i kulturtiltak og prosjekt ut over kommunens grenser. Det er flere aktører som arbeider regionalt, og hvor videreutvikling av samarbeidet er mulig, f.eks. ved Romsdalsmuseet, ROR og Friluftsrådet for Nordmøre og Romsdal. I planperioden bør det sees på om dette også skal inkludere kommunens tjenester på kulturfeltet.

Se også Frivilligplanens beskrivelser av utfordringer, mål, strategier og tiltak på området.

Mål 4.2: Molde kommunes ulike roller i forhold til kulturlivet skal være klare og tydelige

Strategi: Gjennom god brukerdiallog skal kompetansen om kommunens roller og oppgaver i forhold til kulturlivet være høy, både internt i kommunen og hos brukere og samarbeidspartnere.

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	V	2014	Klarlegge kommunens roller internt og eksternt, og avklare forventninger i kulturlivet gjennom god dialog.	Kultur-tjenesten	Drift

2	V	2014	Leverer kunnskapsbaserte og forutsigbare tjenester	Kulturtj.	Drift
3	V	2014	Forenkle og samordne retningslinjer, rutiner, søknader og rapportering	Kulturtj.	Drift
	V	2014	Delta i samarbeid og nettverk med lokale og regionale aktører	Kulturtj.	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler."

Strategi 1.1.3: "Interkommunalt samarbeid skal videreutvikles"

Strategi 1.3.2: "Det skal tilrettelegges for frivillighet."

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts- og friluftsliv."

Hovedmålområde 2: "Kommunen som tjenesteleverandør":

Strategi 2.1.4: "God service og brukertilfredshet skal prege all tjenesteyting"

Strategi 2.2.3: "Kommunen skal til enhver tid ha høy egenkompetanse på alle tjenesteområder."

Strategi 2.2.4: "Prosedyrer og styringsverktøy skal være optimale for å sikre en kostnadseffektiv og brukertrygg tjenesteleveranse"

4.3. Kulturtjenesten – ny organisering fra 2013

Molde kommune har egen kulturenhet; Kulturtjenesten. Kulturtjenesten har som hovedoppgave å tilrettelegge for at Molde skal ha et levende kulturliv som gir rom for fellesskap, utfoldelse, deltakelse og opplevelser. Kulturtjenesten har 38 fast ansatte og kultursjef er enhetsleder.

Fagområdet dekker oppgaver innen forebyggende ungdomsarbeid med fritidspedagogikk og demokratiutvikling, frivillig arbeid, forebyggende folkehelsearbeid, park- og idrett, friluftsliv, kulturminnevern, musikk, litteratur, film og andre medier, kunst og utsmykking.

På alle disse feltene har Kulturtjenesten et omfattende samarbeid med frivillig sektor.

Fra og med 1. januar 2013 omfatter Kulturtjenesten også virksomheten Park og idrett. Dette samler et fagmiljø innen kultur, idrett, friluftsliv og folkehelse, og gir et helhetlig faglig fokus på forebyggende folkehelsearbeidet innen hele kulturfeltet.

Det legger også til rette for bedre samkjøring av stimulerings tiltak og tjenester. Spesielt gjelder dette ved tildeling av tilskudd, rådgiving ved søknader, kompetanseheving i frivillige organisasjoner, utleie av bygg og anlegg. Det vil redusere antall kontaktpunkt mellom kommune og frivillig sektor. Det gir raskere saksbehandling og mindre byråkrati.

Kulturtjenesten som tjenesteleverandør:

Allmennkultur:

- Saksforbereder tildeling av tilskudd til frivillige organisasjoner, profesjonelle kulturinstitusjoner og trossamfunn.
- Kontaktpunkt for frivillige kulturorganisasjoner (ikke idrett og friluftsliv)
- Organiserer bruk og utleie av Kulturhuset og Bjørset Aktivitetshus.
- Koordinator for Ungdomsrådet og ansvarlig arrangør av UKM.
- Ivaretar kommunens oppgaver i forbindelse med Fribyforfatter-ordningen.
- Følger opp tiltak innen kulturminnevern, kunst og utsmykking.
- Saksbehandling i forbindelse med valg av nye vei- og gatenavn.

Ungdom og fritidstilbud:

- Drift av fritidstilbudet UP (samlokalisert med SubUrban ut 2013).
- Drift av Tomrommet Fritidsklubb.
- Kompetansebygging for ungdom.
- Tverrfaglig forebygging.

Eldres kultursenter:

- Lavterskel møteplass for eldre (og andre som ønsker det).
- Gjennomfører kultur- og aktivitetstiltak i folkehelseperspektiv.
- Møtelokaler til frivillig sektor – spesielt rettet mot eldre.
- Serverer varm og kald mat mandag–fredag til rimelige priser.
- Senteret tilbyr helserådgiving på faste tidspunkt.

Molde frivilligsentral:

- Møteplass og brobygger mellom mennesker, organisasjoner og det offentlige.
- Kontaktpunkt og bindeledd mellom de som yter en ubetalt innsats og de som mottar innsatsen
- Kontaktpunkt og møteplass for selvhjelpsgrupper.
- Organiserer Natteravnene
- Organiserer to internettkafeer for eldre, på Kvam og på Bergmo.
- Organiserer tilbudet i "Den kulturelle spaserstokken"
- Utleie av møtelokaler, i hovedsak til frivillige organisasjoner.
- Sekretærfunksjon for 17. mai-komiteen
- Praktisk organisering av TV-aksjonen.

Molde bibliotek:

- Stiller til gratis disposisjon film, bøker, lydbøker, aviser, tidsskrifter, musikk og spill.
- Tilgang på gratis PC, trådløst nettverk og kopitjenester.
- Nye lokaler i Plassen har egen ungdomsavdeling - PopKult
- Tilgang på arbeidsplasser, møterom og studierom.
- Tilbyr publikumsarrangement gjennom hele året, ofte i samarbeid med andre.
- Tilbud rettet mot skolene.
- Stor økning i besøkende og utlånstall etter flytting til Plassen.
- Økt tilgjengelighet gjennom utvidete åpningstider og digitale utlånstjenester på egne websider.

Molde bibliotek behandles nærmere i eget kapittel om kommunens profesjonelle kulturaktører.

Park og idrett:

- Kontaktpunkt for frivillig sektor knyttet til idrett og friluftsliv.
- Forvaltning, drift og vedlikehold av alle kommunale idrettsanlegg.
- Booking/utleie av kommunale idrettsbygg og anlegg.
- Ansvarlig for saksbehandling og rådgiving vedrørende anleggsprosjekt som søkes finansiert gjennom spillemiddelordningen.
- Tiltak og prosjekt i samarbeid med eksterne aktører som Molde Idrettsråd, Nordmøre og Romsdal Friluftsråd o.a. innen idrett, friluftsliv og folkehelse
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens parkanlegg og grøntområder.
- Drift og vedlikehold av gravsteder gjennom avtaler med Kirkevergen.
- Salg av tjenester, i hovedsak forpleining av grøntanlegg.

Utfordringer

Økonomiplanen for 2013-2016 gir føringer og rammer for Kulturtjenesten. Rammene gjør at fokus blir på drift og videreføring av tjenestene, med begrensede muligheter for nye tiltak i planperioden. Samtidig blir det viktig å unngå økte brukerpriser og leiesatser, da dette kan føre til at viktige lavterskeltilbud faller bort. Det kan ikke forventes styrking av personellressursene.

Totalt sett ble tjenesten faglig sett styrket gjennom ny organisering, men samtidig medfører det også flere oppgaver. Utnyttelse av ressursene, og samarbeid og samkjøring av oppgaver blir viktig. Tjenestene som leveres bør gjennomgås og spisses, samt at kontaktpunkter internt, med brukerne og samarbeidspartnere forenkles.

Det er behov for kontinuerlig kompetanseheving på rådgiving og fagområder og aktiv bruk av informasjonskanaler.

Mål 4.3: Kulturtjenesten skal levere gode og effektive tjenester

Strategi: Kulturtjenesten skal utnytte intern kompetanse, forenkle rutiner og jobbe smartere

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	V	2014	Arbeidsprosesser gjennomgås og forenkles etter LEAN-prinsippet for å utnytte ressursene bedre, spisse tjenestene og utarbeide tydelige tjenestebeskrivelser	Kulturtj.	Drift
2	V	2014	Ta i bruk nye informasjonskanaler for brukerdiallog og medvirkning	Kulturtj.	Drift
3	V	2014	Øke kompetansen innen rådgiving og brukerstøtte	Kulturtj.	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler."

Strategi 1.3.2: "Det skal tilrettelegges for frivillighet."

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts- og friluftsliv."

Hovedmålområde 2: "Kommunen som tjenesteleverandør":

Strategi 2.1.4: "God service og brukertilfredshet skal prege all tjenesteyting"

Strategi 2.2.3: "Kommunen skal til enhver tid ha høy egenkompetanse på alle tjenestekområder."

Strategi 2.2.4: "Prosedyrer og styringsverktøy skal være optimale for å sikre en kostnadseffektiv og brukertrygg tjenesteleveranse"

4.4 Andre kommunale kulturaktører

Molde kulturskole

Er egen enhet i kommunen, med rektor som enhetsleder. Kulturskolen er en profesjonell kulturaktør og har en viktig rolle i kulturlivet i Molde, både innen opplæring og som samarbeidspartner. Molde kulturskole tilbyr opplæring i musikk, bildefag, dans og teater. Mesteparten av undervisningen er organisert i ukentlige møter mellom elever og lærere. Undervisningen skjer både individuelt og i grupper. Prosjekter, forestillinger, konserter og utstillinger er også en viktig del av kulturskolens helhetlige undervisningstilbud. Kulturskolen har en rekke samarbeidstiltak med fritidskulturlivet, det øvrige profesjonelle kulturlivet og skoleverket/barnehagene. De leverer dirigent- og instruktørtjenester til kulturlivet, og leverer pedagogiske tjenester til Molde videregående skole. Kulturskolen behandles nærmere i eget kapittel om kommunens profesjonelle kulturaktører.

Moldebadet KF

Er organisert som kommunalt foretak. Det nevnes her fordi det tilbyr et godt fritids- og folkehelsestilbud. I tillegg er det en viktig anlegg i kommunens infrastruktur for idrett.

Molde Kino AS:

Er et kommunalt eid aksjeselskap. Kinoen er et av kommunens kulturtilbud med størst besøk, med +/- 90 000 publikummere hvert år. Kinoen har 3 saler med moderne og digital film distribusjon. Molde kino behandles nærmere i eget kapittel om kommunens profesjonelle kulturaktører.

5. FRIVILLIGHET

5.1 Frivillighetens betydning og verdiskaping

Molde kommune skal støtte og stimulere "den kulturelle grunnmuren", som i stor grad omhandler frivillighet og lokalt kulturliv sine rammebetingelser. Dette er i tråd med intensjonene i Kulturutredningen 2014. Bærebjelken i kulturlivet i Molde kommune er innsatsen og aktivitetene i frivillig sektor. Det gjøres stor frivillig innsats på alle kulturfelt, og gjennom lang erfaring har frivilligheten bygget opp solid kompetanse. Byen har flere store profesjonelle kulturorganisasjoner som også i stor grad drives med bred innsats av frivillige krefter fra hele kommunen. I tillegg er Molde vertskommune for kulturaktører med regionen og fylket som ansvarsområde, og som drar nytte av frivillige.

Frivillig sektor omfatter mange, og løser store oppgaver som organisasjoner, ved sjølorganiserte aktiviteter og som enkeltfrivillige. Frivillig virksomhet har egenverdi i seg selv - den skaper vekst og identitet. I tillegg utføres oppgaver for storsamfunnet som tilfører store verdier til og for andre.

"Frivilligplan for Molde kommune 2014-2017" viser frivillighetens omfang og mangfold. Planen beskriver kommunens verdigrunnlag og strategier for samarbeid med frivillig sektor. I planen finnes også grunnlagsdokumentasjonen som belyser tema for frivillighet generelt og i Molde spesielt. Utfordringer, mål, strategier og tiltak i Frivilligplanen er i noen grad sammenfallende med Kulturplanen, og dekker dermed utfordringer i Kulturplanen. Begge planverk har lik planperiode.

Frivilligplanen har følgende visjon:

«Molde kommune - et godt lokalsamfunn der kommunen er tilrettelegger, samarbeidspartner og støttespiller for en aktiv, mangfoldig, voksende, inkluderende og uavhengig frivillig sektor.»

Med utgangspunkt i visjonen fokuserer Frivilligplanen på følgende innsatsområder:

1. Frivillighet har egenverdi
2. Frivillighet er samfunnsnyttig, og et demokratisk virkemiddel
3. Frivillighet tilfører kommunale tjenester ekstra kvalitet
4. Framtidas frivillighet – spesielt innen velferd og omsorg
5. Kommunes rolle som tilrettelegger
6. Ressurser til frivillig sektor
7. Frivilligsentralen i Molde kommune
8. Innbyggermedvirkning – en aktiv frivillig sektor gir aktive borgere

Betydningen av frivillig innsats er vanskelig å tallfeste. Ved Johns Hopkins universitet i USA er det utarbeidet en modell for beregning av verdien av frivillighet. Denne modellen er anerkjent og brukt i 27 land, herunder også i Norge. Spesielt er den godt kjent og mye brukt innen idretten.

Modellen er bygd opp slik:

- Antall registrerte medlemskap i frivillig sektor x 0,016 = antall årsverk.
- Verdien av antall årsverk utregnes av gjennomsnittlig industriarbeider lønn.

Ved å sette inn tall fra registrering i 2011, kan verdien av frivillighet i Molde kommune beregnes:

Ca. 15.500 medlemskap x 0,016 = 248 årsverk x kr. 449.900,- = kr. 111.575.200,-

Basert på idrettsregistreringen i Norges Idrettsforbund vil verdien for Moldeidretten alene være:

12 170 medlemmer x 0,016 = 194,7 årsverk x kr. 449.900,- = kr. 87.604.528,-

Frivillig innsats representerer store verdier, og fortjener oppmerksomhet og anerkjennelse.

5.2 Registrering av frivillige organisasjoner

Registrering av frivillige organisasjoner i Molde kommune fanger dessverre ikke opp all aktivitet som foregår (se Frivilligplanen). Molde kommune foretok en undersøkelse av dette i 2011, men tallene er problematisk å anvende pga lav svarprosent. Det er dermed ikke mulig å angi korrekt antall organisasjoner og medlemstall. Dette påvirker også beregning av verdiskaping i forrige avsnitt. Antall registrerte organisasjoner i tabellen nedenfor antas å være for lave.

Tabell 3: Registrerte frivillige organisasjoner i Molde kommunes database pr 1.1.2013:

Vel-foreninger	Tro og livssyn	Natur og fritid	Musikk	Kunst og kultur	Idrett	Helse	Barn og ungdom	Andre	TOTALT
8	10	10	30	10	50	11	19	23	171

Tabellen viser egenregistrerte organisasjoner på kommunens nettsider. Registreringen er frivillig.

(Registreringen i idrettsregistreringen viser et klart avvik fra kommunens tall. Registreringen i Norges Idrettsforbund er knyttet til støtteordninger, og viser 60 idrettslag og 12 170 medlemmer.)

5.3 Tilskudd til frivillig kulturliv

Kommunens tilskudd til frivillig sektor ytes fra rammene til Kulturtjenesten og benevnes "kulturmidler". Idrett er også inkludert. Tilskuddene tildeles årlig, etter søknad. Forslag til tildeling utarbeides av Kulturtjenesten, oversendes Molde Idrettsråd, Molde Musikkråd og Molde Ungdomsråd til uttale. Drifts- og forvaltningsstyret fatter vedtak om tildeling.

Tabell 4: Budsjett for Molde kommunes kulturmidler til frivillig sektor 2008-2013

Hvem/hva	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Organisasjoner (inkl. idrett)	1 055 000	970 000	976 000	989 000	940 000	955 000
Drift av rådene *	30 000	30 000	35 000	40 000	30 000	30 000
Arrangementstilskudd				50 000	30 000	30 000
SUMMERT	1 085 000	1 000 000	1 011 000	1 079 000	1 000 000	1 015 000

(* Rådene er her Molde Musikkråd og Molde Idrettsråd)

I tillegg til fordeling av kommunens egne kulturtilskudd, foreslår Kulturtjenesten fordeling av tilskudd fra "Stiftelsen Aker Stadion I" og "Dagligvarebransjens kulturfond". Kulturtjenesten deltar også i prosess ved fordeling av tilskudd fra Istadfondet.

Samlet bidrar tilskuddsordningene med betydelige beløp til frivillig kulturliv.

Tabell 5: Samlet oversikt over tildelte tilskudd i 2013:

Type organisasjon	Molde kommunes kulturmidler	Stiftelsen Aker Stadion I	Dagligvarebransjens kulturfond	TOTALT
Idrett	555 000	120 000	60 000	735 000
Musikk	270 000	95 000	30 000	395 000
Barn og ungdom	30 000	5 000	75 000	110 000
Andre	100 000	44 000	25 000	169 000
SUM	955 000	264 000	190 000	1 409 000

(Tilskudd til rådene og arrangørstøtte er ikke tatt med.)

Frivilligplanen inneholder en grundig gjennomgang av frivillig sektor og skisserer tiltak for videreutvikling, også for tildeling av tilskudd. Økonomiplan 2013 - 2016 gir klare begrensninger. Ved positive endringer kan tilskuddsrammer og leiesatser prioriteres.

Utfordringer

Kulturutredningen peker på behovet for å endre retning i kultursatsingen - fra bygg og infrastruktur til fokus på kunstnerisk innhold og kvalitet. Videre bør "den kulturelle grunnmuren" støttes og stimuleres - de som produserer ytringskulturen, både profesjonelle og frivillige.

For de tilbud og støtteordninger som ytes innen fagområdet allmenn kultur, har det generelt vært en negativ utvikling de siste 5-6 årene. Innen frivillig sektor har dette vært særlig merkbart. Molde kommune har en uttalt målsetting om å stimulere til økt frivillighet, men kommunale driftstilskudd til frivillige organisasjoner har hatt en svak tilbakegang i perioden. Det er videre foretatt prisjustering i husleiesatsene overfor frivillige som ligger vesentlig høyere enn den generelle prisutviklingen. Samlet bidrar dette til en større økonomisk belastning for frivillig sektor, og vanskeliggjør mulighetene for å beholde viktige kulturtilbud – spesielt for barn og unge. De siste 10-15 årene har kommunens kulturliv fått flere nye scener og lokaler tilpasset fremføring. Noen av disse har meget høy standard både for artister og publikum. Denne positive utviklingen har imidlertid ikke vært like god for kulturproduksjon og øving. Utfordringen med å benytte lokaler som ikke er tilpasset kulturlivets behov er mange, og spesielt krevende er akustiske forhold for musikk og teater. I tillegg mangler slike lokaler både lagerrom og lyd/lysutstyr, noe som igjen krever ressurser til transport og ekstern lagring.

Utfordringene innen frivillig kulturliv behandles grundig i Frivilligplanen, med konkrete mål, tiltak og prioriteringer. Kulturplanen har derfor ikke formulert slike, og det henvises til Frivilligplanen.

6. PROFESJONELT KULTURLIV

Molde har god bredde i profesjonelle kulturtilbud. Flere av tilbyderne benytter seg i stor grad av frivillig innsats, men defineres likevel som profesjonelle i planen. Dette er i første rekke Moldejazz, Bjørnsonfestivalen og Romsdalsmuseet. De profesjonelle aktørene har gode vilkår i Molde. Nybygget Plassen gir rom for administrasjon og arrangement både for Teatret Vårt, Moldejazz, Bjørnsonfestivalen, Kunstnersenteret Møre og Romsdal og Molde bibliotek. I tillegg til gode lokaler opplever aktørene mange positive synergier ved lokalisering under samme tak. Romsdalsmuseet har nytt bygg under prosjektering, og vil da få meget gode arbeidsforhold de også. De profesjonelle kulturaktørene bidrar til Moldes høye rangering i Norsk kulturindeks.

6.1 Tilskudd til profesjonelt kulturliv

Kommunens tilskudd til Teatret Vårt, Moldejazz og Romsdalsmuseet gjøres med bakgrunn i samarbeidsavtaler. Avtalene følger også opp kommunens forpliktelser knyttet til statens føringer for den økonomiske fordelingen mellom stat, fylke og kommune ved tildeling av statstilskudd. Bjørnsonfestivalen og Kunstnersenteret Møre og Romsdal har ikke tilsvarende avtaler.

Tabell 6: Kommunens tilskudd til profesjonelt kulturliv 2008-2013

Mottaker av tilskudd	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Teatret Vårt	3 200 000	3 521 000	3 714 000	3 829 000	4 233 000	4 684 000
Moldejazz	1 523 000	1 689 000	1 734 000	1 797 000	2 016 000	2 196 000
Romsdalsmuseet	520 000	972 000	972 000	1 009 000	1 042 000	1 077 000
Bjørnsonfestivalen	380 000	515 000	515 000	515 000	515 000	515 000
Kunstnersenteret M&R	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000
SUM	5 677 000	6 751 000	6 989 000	7 204 000	7 860 000	8 526 000

Den store økningen i 2009 skyldes inngåelse av ny driftsavtale med Romsdalsmuseet som nær doblet deres årlige tilskudd. Bjørnsonfestivalen fikk også dette året et løft ifm med kunstnerisk satsing fram mot Bjørnsonåret 2010. Veksten i 2012 og 2013 er kunstnerisk satsing fra staten til Moldejazz og Teatret Vårt i forbindelse med etablering og åpning av Plassen. Kommunen forplikter seg gjennom avtaler å følge statens satsing.

Utfordringer

Med en stram kommuneøkonomi vil hovedutfordringen være å opprettholde nivå og forpliktelser i inngåtte samarbeidsavtaler. Imidlertid innebærer dagens ordning at de profesjonelle aktørene ikke behandles likt. Det kommer også tydelig fram i forskjellig utvikling i tilskuddsnivå. Dette er ikke i tråd med kommunens ønske om likebehandling av aktørene og korrigeres ved tiltaket nedenfor.

Mål 6.1: Molde skal være en aktiv og forutsigbar vertskommune

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	N	2014	Samarbeidsavtaler mellom Molde kommune og organisasjonene; Bjørnsonfestivalen og Kunstnersenteret Møre og Romsdal, utformes	Allm.kultur	Faste tilskudd

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts- og friluftsliv"

7. KOMMUNENS PROFESJONELLE KULTURLEVERANDØRER

7.1 Molde bibliotek

Molde bibliotek flyttet inn i nye lokaler i kulturbygget Plassen 14. juli 2012. Utlånstallet for 2012 ble på 97.600, som var en nedgang siden 2011. Dette hadde en sammenheng med at biblioteket var stengt i 3 mnd. i forbindelse med flytting. Etter nyåpningen i juli økte utlånet med 22,8 % sammenlignet med samme periode i 2011.

Biblioteket gir tilbud til skolene, og i 2012 hadde samtlige 3. og 6. klassene ved grunnskolene i tilbud om å besøke bibliotek. I 2013 inviteres også 8. klassene.

Molde bibliotek er et moderne bibliotek, og er aktivt med i samfunnsdebatten. De har mange åpne arrangement i løpet av året, og deres gratis PopVit-forelesinger, i samarbeid med Høgskolen i Molde og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, er en suksess.

Biblioteket har etter nyåpningen utvidet åpningstidene så langt det er mulig, og i tråd med økt behov. God tilgjengelighet er viktig for biblioteket, og ytterligere utviding av åpningstidene er ønskelig. De ønsker også en tettere brukerdiallog og medvirkning, og benytter sosiale media i dette arbeidet.

Fremmedspråklige og studenter er store brukergrupper. Eldre er også aktive brukere, og det er et stort potensial ved å nå bedre ut i distriktene og til enslige hjemmeboende. Biblioteket hadde før flyttingen et tilbud om "barnetime" for de minste, men dette er ikke startet opp igjen.

Det er forventninger til positive samarbeidseffekter ved å flytte til Plassen. Dette vil nok utvikle seg over tid, men biblioteket har allerede konkret samarbeid med Teatret Vårt og Bjørnsonfestivalen. Også publikum har forventninger til at effekten skal resultere i økt og spennende tilbud.

Molde har en aktiv kulturskole, med mange fagfelt som inviterer til utvidet samarbeid med biblioteket, f.eks. med kurs i skapende skriving. Når forholdene for skolen forbedres med nye lokaler ligger det godt til rette for dette.

Etter kommunens planstruktur skal det lages ny bibliotekfaglig plan i 2014.

Utfordringer

Med det nye biblioteket i *Plassen* har Molde kommune investert i en framtidsrettet infrastruktur og møteplass. Imidlertid er situasjonen stikk motsatt når det gjelder ressurser til innhold for å stimulere til leselyst, læring og kulturopplevelser.

I perioden 2003-2013 har det vært en reell nedgang i mediebudsjettet hvert eneste år, og budsjettall i 2013-kroner er mindre enn tilsvarende budsjettall i 2003-kroner. Tar man hensyn til prisvekst i perioden, er dette en tilbakegang.

Det kan legges til at 2 filialer ble lagt ned i 2011 og at tilbudet slik sett er blitt sentralisert. Dette har gitt negative tilbakemeldinger bl.a. fra eldreorganisasjoner. I tråd med endringer innen helse, omsorg og demografi vil behov for tjenester både på institusjoner og ved andre boformer innen omsorg øke. Nye tanker om samarbeid og frivillighet kan gi muligheter for å finne nye løsninger.

Med stadig mindre ressurser til innhold, er bibliotekets oppdrag utfordrende overfor stadig mer sammensatte forventninger og krav fra publikum. Det kan nevnes følgende felter:

- Tilgang på nye medier; e-bok, lydbøker, elektroniske oppslagsverk og annen digital infrastruktur.
- Musikk, film og spill.
- Bøker på ulike morsmål, samt være en arena for integrering og mangfold.
- Tilgjengelighet; åpningstider og elektronisk døgnåpent bibliotek.
- Læringsarena og debattarena; skolebesøk, møter, m.m.
- Kulturopplevelser og formidling; litteraturopplesning, bokbad, foredrag osv.

Det er behov for gode rammevilkår for å kunne drive utadrettet og aktiv formidling. Ved Molde bibliotek har tilgjengelig personalressurs vært uendret i mange år. Dette gjør det krevende både å tilby hensiktsmessige åpningstider og å tilby utadrettet formidling.

I forslag til ny biblioteklov slås det i § 1 fast at folkebibliotekene skal ha en rolle i aktiv formidling og å være en uavhengig møteplass for samtale og debatt. Dette styrker bibliotekenes samfunnsrolle i vårt demokratiske samfunn, men utfordrer samtidig rammevilkårene i forhold til drift og utvikling. Uten tilstrekkelig økonomisk ramme er det ikke mulig å holde ønsket nivå.

Mål 7.1: Molde bibliotek skal dekke innbyggernes behov for bibliotekfaglige tjenester, og være en aktiv og aktuell deltaker i samfunnsdebatten

Strategi: Søke tverrfaglig samarbeid for å løse egne og tverrfaglige utfordringer

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	N	2014	Lage bibliotekfaglig plan	Biblioteket	Drift
2	N	2014	Etablere «Eventyrstund» for barn, og lesesirkler for ungdom	Biblioteket	Drift
3	N	2015	Gi tilbud på institusjoner og til hjemmeboende/bofellesskap	Biblioteket/Omsorg	Drift + omsorg
	N	2015	Gi tilbud i distriktet – Samarbeidstiltak med skoler/institusjoner og frivillige	Biblioteket/Omsorg	Drift + omsorg
	V	2015	Videreutvikle formidlingstiltaket PopVit	Biblioteket Andre	Drift
	N	2016	Utvikle nye samarbeidstiltak med Molde kulturskole	Biblioteket Kulturskolen	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

Hovedmålområde 2: "Kommunen som tjenesteleverandør":

Strategi 2.1.4: "God service og brukertilfredshet skal prege all tjenesteyting"

Strategi 2.2.3: "Kommunen skal til enhver tid ha høy egenkompetanse på alle tjenestoområder."

Strategi 2.2.4: "Prosedyrer og styringsverktøy skal være optimale for å sikre en kostnadseffektiv og brukertrygg tjenesteleveranse"

7.2 Molde kulturskole

Molde kulturskole er et ressurs- og kompetansesenter for kulturfag i kommunen og regionen. Oppgavene løses gjennom opplæring, opplevelse og formidling innen fagområdene; bildekunst, dans, musikk og teater:

- Undervisning av samlet sett rundt 1.200 enkeltelever innen bildekunst, dans, musikk og teater.
- All undervisning i utøvende fag i musikk, dans og drama ved Molde videregående skole.
- Dirigenttjenester (instruksjon og opplæring) i samarbeid med kor og korps.
- Salg av tjenester til andre virksomheter.
- Salg av utøvende musikertjenester.
- Koordinering og produksjon av "Den kulturelle skolesekken" for grunnskolene
- Konsertproduksjoner, teaterforestillinger og kunstutstillinger.
- Talentprogram – lørdagsskolen for Romsdalregionen.

Kulturskolens rolle som ressurs- og kompetansesenter i kommunene er etterspurt innen "Den kulturelle skolesekken" (DKS), barnehage (veiledningssamarbeidet "musikk i dagen"), skole/SFO og frivillige organisasjoner. Det nyeste er innføring av "kulturskoletimen" fra høsten 2013, som skal gjennomføres innen skole/SFO. Kulturskolen spiller også en viktig rolle blant de frivillige musikkorganisasjonene gjennom de instruktør- og dirigenttjenester som ytes. Oppgavene er store, omfattende og ressurskrevende, og skolen jobber kontinuerlig med effektivisering og kompetansebygging. Kulturskolen prosjekterer nytt bygg, med planlagt innflytting i 2015. Dette er etterlengtet, og vil kunne gi mange muligheter for videre utvikling og samarbeid. Kulturskolen har dialog med Molde bibliotek, Flyktningtjenesten, Tiltak for funksjonshemmede, og Pleie og omsorg for utvikle gode former for samarbeid.

Utfordringer

Alle som ønsker tilbud i kulturskolen skal i utgangspunktet kunne få det. I realiteten er det langt igjen før denne målsettingen kan nås. Ved Molde kulturskole er det venteliste på flere tilbud. Det er svært viktig å få tatt grep som kan redusere ventelisten for kulturskoleplass. Dette handler om både om ressurser og om tilgang på riktig kompetanse og tilstrekkelig kompetanse (volum).

God endringskompetanse er også av stor betydning for å møte nye strømninger og behov innen bildekunst, dans, musikk og teater. I grunnskolen har det foregått en gradvis nedbygging av de estetiske fagene, og samtidig ses en tendens til at kulturskolen får tillagt flere oppgaver.

Kulturskolen skal være "kulturskole for alle" innen bildekunst, dans, musikk og teater. Det betyr at kulturskolene må utvikles videre både for bredde og topp. Dette er en voksende utfordring, og kulturskolen vurderer selv at de har et godt stykke igjen før de er en kulturskole for alle.

Molde kulturskole har ikke blitt direkte nedprioritert i fordelingen av ressurser i Molde kommune, men det er et faktum at det har vært en reell reduksjon i driftsrammene de siste 5 årene. Dette har ikke vært en ønsket utvikling, men et resultat av stram kommuneøkonomi over flere år.

Slik innsatsen hittil har vært for kulturskolene, har denne vært ensidig rettet inn mot kulturskolens rolle tilknyttet grunnopplæringen. Det er også viktig å vektlegge kulturskolenes rolle inn mot frivillig kulturliv. Det kan for eksempel vises til medvirkning ved større og mindre kulturproduksjoner i krysningen profesjonell/amatør. Kulturskolelærere er blant de aller viktigste utøverne og utviklerne av yringskulturen lokalt.

Økte rammer er nødvendig for å stimulere til å fjerne ventelistene i kulturskolen. Nesten uansett hvor mye som legges inn av innsats via Den kulturelle skolesekken, UKM, kulturskoletimen/ grunnskolesamarbeid eller barnehagesamarbeid; så er ønsket om å få ta del i opplæring av ferdigheter innen musikk, dans, teater og bilde økende.

Med økte rammer vil det også være mulig å få gjort noe med for eksempel skjev fordeling av ressurser og kompetanse mellom de ulike fagene musikk, dans, teater og bilde.

Mål 7.2: Molde kulturskole skal være en kulturskole for alle

Strategi: Utvide tilbud og samarbeid med andre, basert på kompetanse og ressurser

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	V	2014	Redusere ventelistene innen 2016	Kulturskolen	Rammeøkning
2	N	2014	Ny kulturskole planlegges og oppføres i tilknytning til Molde vgs.	Kulturskolen	Investering
3	V	2014	Utvide samarbeidet med Molde ungdomsråd (MUR) i forbindelse med Ungdommens Kulturmønstring (UKM)	Kulturskolen	Drift
	N	2015	Utvikle nye samarbeidstiltak med Molde bibliotek (skapende skriving)	Kulturskolen	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

Hovedmålområde 2: "Kommunen som tjenesteleverandør":

Strategi 2.1.4: "God service og brukertilfredshet skal prege all tjenesteyting"

Strategi 2.2.3: "Kommunen skal til enhver tid ha høy egenkompetanse på alle tjenestekområder."

7.3 Molde Kino

Molde Kino er organisert som heleid aksjeselskap med kommunen som eier. Kinoen var tidligere en del av kommunens kultursektor. Molde kommune ønsker å være en aktiv eier av kinoen. Med å opprette aksjeselskapet har kommunen vist at den vil satse på profesjonell kinodrift, og at kinoen som kulturbedrift er viktig for kommunen. Det er en klar viljeserklæring om kinodrift i Molde.

Kinodriften har fått hevet kvalitet i tilbudet, både fysisk og ved digitalisert filmdistribusjon. Kinoen er synlig og viktig kulturpolitisk aktør. Besøket er stabilt, og filmtilbudet bredt.

Utfordringer

Mediebildet har endret seg kraftig de siste årene, og kinoen møter stadig økende konkurranse fra andre aktører som tilbyr film på DVD og streaming på nett. Dette gjør at kinoen sin egenart – "film er best på kino", kreativitet i valg av program og å kombinere film og andre aktiviteter er et daglig tema for kinoens ledelse.

Kinoenes kulturpolitiske rolle kan være utsatt når kommunenes økonomiske situasjon er vanskelig. Kinoen skal ikke være et AS som gir utbytte til sin eier, men skal sikre god kinodrift. For å sikre kinoenes drift og vedlikehold kan det komme krav om økonomisk sikrere fundament, og dermed press på økt kommersialisering. Det kan redusere mulighetene til å ta inn filmer som er viktige i den kulturpolitiske debatten, siden publikumsvolumet er begrenset. Det kan også redusere muligheten for spesielle tilbud rette mot eldre, småbarnsforeldre og flerkulturelle.

Mål 7.3: Molde kommune skal sørge for god kinodrift med stor bredde i tilbudet

Strategi: Molde kommune skal være en aktiv eier av Molde Kino

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	V	-	Kinoen skal gi et bredt filmtilbud	Molde Kino	Drift
2	V	-	Kinoen skal utvikles til en aktuell arena for samfunnsdebatt om ulike tema ved å benytte filmer som debattgrunnlag.	Molde Kino	Drift
2	V	-	Nye tilbud/fellestiltak skal utvikles ved at kinoen utvider samarbeidet med andre kultur- og næringsaktører	Molde Kino	Drift

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

8. MANGFOLD OG INKLUDERING

Kommunen har ansvar for å legge til rette for et kulturliv som sikrer mangfold og inkludering. Med det menes plass for fellesskap, utfoldelse, deltakelse og opplevelser for alle. Dette krever og forutsetter et bredt tilbud, god tilgjengelighet og universelt utformede lokaler og arenaer. Et virkemiddel kan være offentlige ordninger som øker tilgjengeligheten til kulturarrangement. "Ledsagerbeviset" er et eksempel på dette, og er et adgangsbevis som etter søknad tildeles personer med spesielle behov. Det gir ledsageren fri eller rimelig adgang til kultur- eller fritidsarrangement, og til noen transportmiddel. Dette er ikke en lovpålagt tjeneste, men avhengig av at arrangører/organisasjoner har godtatt ordningen. Det er ca. 50 arrangører/organisasjoner som deltar i ordningen i Molde.

En generell utfordring er å tilpasse tilbudet etter behovet, basert på kunnskap og kompetanse.

Kulturlivet (og frivillig sektor) gjennomgår kontinuerlige endringer, knyttet både til generelle endringsprosesser i samfunnet, og til endringer i teknologi, økonomi, demografi, organisering, flerkulturelt mangfold, lokal næringsutvikling og publikums bruk av tilbudene. Både Kulturplanen og Frivilligplanen tar opp dette.

Temaet er svært omfattende, og det er valgt ut noen fokusområder i dette kapitlet:

8.1 Kultur- og fritidstilbud for barn og unge

Et variert og godt kulturtilbud er grunnleggende i arbeidet for et godt oppvekstmiljø, og har betydelige forebyggende effekter. Sammenlignet med forebygging, er "reparasjonsarbeid" både dyrt og tungt. Likevel kan det være vanskelig å få midler til det viktigste forebyggende arbeidet som bør gjøres i oppvekstmiljøene. Det er viktig at unge får tilegne seg kunnskaper og sunne holdninger, for dermed å kunne stå bedre rustet til å ta egne bevisste valg.

Barn og unge er generelt gode konsumenter av mange kulturtilbud, og dekkes dermed av flere virksomhetsområder i kommunen. Disse omtales under virksomhetene som drifter tilbudene. Idrett omtales ikke spesielt i planen. Planen omhandler heller ikke aktiviteter drevet av eksterne organisasjoner, og religiøse virksomheter.

Innledningsvis ble nevnt offentlige ordninger som bidrar til inkludering og deltakelse i kulturlivet. "Opplevelseskortet" er et eksempel på dette. Det gir barn og unge mellom 2 og 16 år tilgang til å delta i aktiviteter sammen med andre barn i lokalsamfunnet. Kortet tildeles av NAV, og det er 20 opplevelseskort tildelt i Molde. Hvert kort gir adgang til 3 gratis besøk på brukersteder i løpet av ett år. Dette er ikke en lovpålagt tjeneste, og er avhengig av at brukerstedene/tilbyderne avgir plasser. Det er 5 tilbydere for opplevelseskortet i Molde; Teatret Vårt, Molde Kino, Barnas Lekeland, Moldebadet og MFK. Kulturtjenesten arbeider med å utvide antallet.

Molde kommune har ikke en oppdatert barne- og ungdomsplan. I henhold til kommunens planstrategi skal dette gjøres i 2016.

8.2 Kommunens fritidstilbud og tilbud til sjølorganisert ungdom

Fra "Huset" til "Ungdomsparlamentet" (UP)

Huset ungdomsklubb på Bjørset Aktivitetshus har de siste to-tre siste årene drevet på dispensasjon fra Brannvesenet. En konsekvens av dette er at flere av aktivitetene i tilbudet måtte stenges. Det ble derfor vanskelig å opprettholde aktivitetsnivået og å rekruttere nye brukere. Dermed var det en forholdsvis liten gruppe ungdommer som "ble med" da tilbudet medio april 2013 flyttet til sentrum. Flyttingen innebar også at skatetilbudet ved Bjørset Aktivitetshus i praksis ble avviklet.

UP er Molde kommunes lavterskel fritidstilbud til alle ungdommer mellom 13 og 18 år. I 2013 låner UP lokaler med SubUrban, i Kirkebakken, som er drevet av Den norske kirke/Kirkelig fellesråd. UP holder åpent hver onsdagskveld, pluss én fredag i måneden. Driften er basert på medvirkning og innflytelse, og ungdommene velger eget styre, Styret er "motoren" for å realisere idéer og sette i gang aktiviteter på vegne av de øvrige brukerne.

Virksomheten har fortsatt sitt gode samarbeid med Aktiv Ungdom, et aktivitets- og demokratiprojekt med både lokale og internasjonale tiltak, drevet av fylkeskommunen. Hovedmålet er læring og deltakelse. En del av tilbudene der inneholder besøk i andre land, med demokratiopplæring, nettverksbygging og kulturopplæring som tema.

"Tomrommet"

Tomrommet har lokaler i Skjevik barne – og ungdomsskole og fungerer som en god møteplass for ungdom. De har et lavterskeltilbud med mange aktiviteter, bestemt av ungdommen. De har eget styre, og blir aktivt fulgt opp av de voksne med oppgaver og ansvar.

Tomrommet er godt innarbeidet i nærmiljøet, og lokalene brukes også til feiring av fødselsdager o.l. Med stabile rammebetingelse er dette et godt tiltak.

Metodeendring i voksenrollen

Ungdomsarbeiderne har som oppgave å sørge for et rusfritt, inkluderende og inspirerende miljø. De legger til rette for at ungdommene kan være aktive og sosiale innen trygge rammer, og bistår dem i å nå mål de setter seg. Deres rolle er å legge til rette for læring gjennom erfaring, og gjennom prøving og feiling sammen med jevnaldrende. Fritidstilbudet blir slik et sted for mestringsopplevelser og identitetsskaping.

Fritidsklubb har i alle år hatt fokus på forebyggende arbeid blant unge. Det viktigste er å sørge for at ungdom – og spesielt ungdom som ikke finner seg helt til rette andre steder – har en arena hvor de kan få nye roller, nye oppgaver, nye interesser og nye venner. Målet er at de skal bli mer aktive og fornøyde samfunnsborgere, og utvikle sosial kompetanse.

For å oppnå dette, benyttes fritidspedagogiske metoder som praktisk demokratiarbeid og selvstyrte læringsprosesser. De voksne motiverer brukerne, veileder når det trengs, og etter gjennomførte prosjekt tar opp hva de har lært av å involvere seg. Dette er en klar endring fra tidligere hvor i stor grad aktivitetene på ungdomsklubben var tilrettelagt av voksne, styrt på de voksnes premisser, - og som ungdommen måtte innrette seg etter. Det var mindre av medvirkning, bevisst læring og opplæring i demokrati.

Natteravnene

Natteravnene er et forebyggende tiltak, organisert av Frivilligsentralen. Tiltaket gjennomføres av frivillige som aktivt oppsøker steder der ungdom ferdes. Natteravnene er mange ungdommers voksenkontakt på kveld og natt, og de kan henvende seg til dem helt uforpliktende.

Frivillige som "går natteravn" deltar 1 til 2 ganger pr. år, så det er liten kontinuitet i hvem ungdommen møter. Dette gjør at Natteravnene kan bidra med mye generell informasjon om hva som skjer "på byen". Dersom de går inn i situasjoner hvor ungdom har behov for hjelp, er de bundet av taushetsplikt, og skaffer normalt hjelp fra andre instanser direkte i situasjonen.

Molde ungdomsråd (MUR) og Ungdommens kulturmønstring (UKM)

Barn og unge har rett til å bli hørt i saker som angår dem. Ungdomsrådet skal ta opp aktuelle saker for ungdommen, og fremme ungdommens saker. Molde ungdomsråd (MUR) er etablert som råd i Molde kommune, med politisk vedtatte vedtekter og reglement.

MUR benyttes som høringsorgan, og tas med på råd i aktuelle saker. De fremmer også egne saker, og kan ta opp saker i hovedutvalgene. MUR velges av ungdommen som deltar på Ungdomskonferansen som arrangeres hvert år i mars.

MUR må ikke forveksles med kommunens barnerepresentant, som er ivaretatt på politisk nivå, og skal være barnas "vaktbikkje" i saker som angår dem.

Molde Ungdomsråd er arrangør av Ungdommens Kulturmønstring (UKM) i samarbeid med Kulturtjenesten. UKM er en kulturmønstring som stimulerer til kreativitet og skaperevne blant ungdom innenfor kulturfeltet.. UKM arrangeres hvert år og er et stort arrangement som presenterer mange aktive og flinke artister og kunstnere, og er samtidig en god læringsarena for arrangørene.

Molde bibliotek, Molde kulturskole og Molde kino

Molde bibliotek har i de nye lokalene i Plassen prioritert ungdom gjennom en stor og flott avdeling kalt PopKult. Arealet har innbydende møblering til sosial avslapping og fritidslesing, skolearbeid, PC-bruk og spill.

Molde Kulturskoles tilbud er i seg selv en satsing på barn og ungdom. For å møte behovet er følgende tiltak for ungdom prioritert:

- Prioritering av ungdommer ved elevopptak
- Økning i kapasitet på bandopplæring til ungdom. Tilbudet har lange ventelister
- Kompetanseutvikling internt for å møte ønsker fra dagens og framtidens ungdommer
- Etablert ungdomsteatergruppe
- Samarbeid med Moldejazz og Storyville Jazz Club om konsertarenaer for ungdom

Med nytt kulturskolebygg, og nye tilbud, kan det ligge til rette for Kulturskolen å samarbeide med Kulturtjenesten/Ungdomsparlamentet (UP) om opplæring i lyd, lys og arrangement. Opplæringen kan være et tilbud til ungdom i hele kommunen.

Molde kino er en viktig, uformell møteplass for ungdom. Programprofilen gir et godt tilbud til gruppen, og lokalene er godt tilrettelagt som møteplass og besøket er dominert av ungdom.

Beskrivelse av bibliotek, kulturskole og kino finnes i kapittel 7, som behandler kommunens profesjonelle kulturleverandører.

Utfordringer

Hovedutfordringen er å sikre drift av Ungdomsparlamentet (UP) ut over 2013. Konkret gjelder det å skaffe tilgang på nye egnede og sentralt beliggende lokaler innen 2014. Kirken flytter sin drift av SubUrban fra lokalene Kirkebakken, hvilket innebærer at UP også står uten egnede lokaler. Tiltak i "Prosjektrapport – Mulighetsstudien" peker på at en renovering og utbygging av Idrettens Hus også bør inneholde lokaler til ungdomsklubb/fritidstilbud. I mellomtiden må det finnes en god midlertidig løsning.

Rekruttering er også en utfordring for UP. Fritidsklubber er ikke medlemsorganisasjoner, så rekruttering baserer seg på muligheter for tilbud, trivsel og miljø, eget nettverk, informasjon på sosiale media og plassering av lokalene. Med nytt, fast tilholdssted vil rekrutteringsarbeidet i første omgang fokusere på de bynære 8-klasseene.

En annen utfordring for å gjøre et godt forebyggende arbeid, er å sikre tverrfaglighet. Det er behov for en tverrfaglig møteplass som ser sammenhengen og helheten i livet til ungdommene. Det vil si forholdene hjemme, på skolen, i hobby og idrett, på gata og i fritidstilbudet. Det er viktig å arbeide tverrfaglig og helhetlig, samtidig som taushetsplikten ivaretas.

Frivilligplanen tar opp situasjonen for sjølorganisert ungdom (tidl. kalt "uorganisert"). Utfordringene handler ofte om hvordan man kan starte opp nye aktiviteter og å finne steder å være. Frivilligplanen peker på muligheter for oppstarttilskudd ved nye, langsiktige aktiviteter.

Det er en utfordring å legge til rette for behovet i det aktive skatemiljø i byen. Skaterne hadde et tilbud i skateparken ved Bjørset Aktivitetshus ("Huset".) Etter at "Ungdomsparlamentet" etablerte seg i sentrum har behovet for å finne utendørs skate- og aktivitetsområder blitt svært tydelige i 2013. Riktig lokalisering er en stor utfordring. Tiltak i "Prosjektrapport – Mulighetsstudien" peker på at det skal ses på muligheter for å anlegge en skate-arena i betong – helt eller delvis lagt under tak. Dette vurderes ved Idrettens Hus.

Det har i flere år vært et ønske om et "Ungdommens Hus" i sentrum, men dette er vanskelig å realisere. Både tilgang på lokaler/hus, og stram økonomi gjør dette til et ønske det ikke er mulig å innfri i planperioden. En konsekvens er mangel på øvingslokaler til rockeband, og for andre musikkformer. Frivilligplanen skisserer tiltak for å finne andre egnede øvingslokaler.

Ungdom har også etterlyst tilbud i oppvekstområdene utenfor bysentrum. Dette er en utfordring som neppe kan løses i planperioden, men som bør følges gjennom et samarbeid mellom Molde Ungdomsråd, Velrådet og Frivilligsentralen.

Molde Ungdomsråd tar opp mange saker, men ønsker flere. De ønsker flere innspill både fra skoleelever, ungdomsmiljøer, organisasjoner og enkeltpersoner. Utfordringen ligger i å nå fram med informasjon om MUR for å skape økt interesse for involvering og deltakelse, hva de kan gjøre og hvordan de kan nås.

Ungdommens Kulturmønstring har mange deltakere, men ujevnt fordelt mellom ulike sjangere. MUR ønsker derfor bedre kontakt med de som arbeider med kunst- og kulturfag i Molde, og spesielt de som kan motivere til økt deltakelse. Her er Molde kulturskole sentral.

Beskrivelse av utfordringer, mål og tiltak for bibliotek, kulturskole og kino finnes i kapittel 7, som behandler kommunens profesjonelle kulturleverandører.

Følgende mål, strategi og tiltak gjelder for kultur- og fritidstilbud rettet mot barn og ungdom:

Mål 8.1 – 8.2: Molde kommune skal ha et kvalitativt godt kultur- og fritidstilbud til barn og ungdom

Strategi: Kultur- og fritidstilbud prioriteres og planlegges i dialog og samarbeid med ungdom

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	V	2014	Det skal skaffes hensiktsmessige lokaler, sentralt beliggende i byen, for Kultur-tjenestens fritidstilbud for ungdom	Allm. kultur	Drift
2	N	2014	Det skal tilbys nye, oppdaterte tilbud, og økt	Allm. kultur	Ramme-

			kapasitet på bandopplæring til ungdom, og dermed få ned ventelistene (også før ny kulturskole er bygget)	Kulturskolen	økning
3	N	2014	Etablere ny, tverrfaglig møteplass for forebygging og oppfølging av ungdom	Tverrfaglig	Drift
	V	2014	Videreutvikle kvalifisering og innhold i UKM, bl.a. ved å utvide samarbeidet med Molde kulturskole og andre kulturaktører (f.eks. på Plassen)	Allm. kultur MUR Kulturskolen	Drift
	N	2014	Etablere «Eventyrstund» for barn, og lesesirkler for ungdom	Biblioteket	Drift
	N	2015	Innføre nytt Etableringstilskudd for nye, langsiktige aktiviteter/tiltak/ organisasjoner	Allm. kultur	Drift Rammeøkn.
	N	2016	Tilbud om opplæring i lyd/lys/arrangement	Allm. kultur Kulturskolen	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

Strategi 1.3.8: "Ungdomstiltak i kommunen skal styrkes"

Hovedmålområde 2: "Kommunen som tjenesteleverandør":

Strategi 2.1.4: "God service og brukertilfredshet skal prege all tjenesteyting"

Strategi 2.2.3: "Kommunen skal til enhver tid ha høy egenkompetanse på alle tjenestekområder."

8.3 Kultur for seniorer og eldre – kommunens tilbud

Seniorer og eldre er store kulturkonsumenter, og aktive deltakere i frivillige kulturaktiviteter og organisasjoner. Deres interesser og behov er like bredt sammensatt som for yngre. Kulturtilbud er generelt gode folkehelseiltak, og for seniorer og eldre gir de kanskje størst opplevelse og effekt. Fellesskap og stimuli er viktige faktorer for et godt liv.

"Omsorgsmeldingen" forutser endringer i behov for kulturtilbud for seniorer, pga endringer i folkehelse og demografi. Meldingen peker på et behov om et mer differensiert tilbud. Dette fordi flere vil bo utenfor institusjoner lengre – i nye boformer, mens de som havner på institusjon er sykere. Dette vil gjøre at beboerne på institusjoner bør motta et annerledes kulturtilbud enn de som bor i fellesløsninger utenfor institusjon. Dette vil få betydning bl.a. for tilbud i "Den Kulturelle Spaserstokken", og stille nye krav til produsent, formidler og bestiller.

Frivilligplanen behandler tema om frivillighet, velferd og omsorg.

Eldres Kultursenter

Eldres Kultursenter er et lavterskeltilbud til seniorer og eldre. Generelt oppfatter brukerne senteret som et tilbud til "godt voksne", og ønsker en sterk presisering av at det ikke er et omsorgstilbud eller en institusjon, men et møtested med mange ulike aktiviteter og tilbud. Senteret gir tilbyr hverdagsstimuli og et sosialt fellesskap som har stor egenverdi. Et navneskifte til "Molde Seniorsenter" kan være aktuelt.

Det er 30-45 faste besøkende på senteret hver dag, og mange flere kommer vanligvis når det er kåseri, konsert, mannekengoppvisning eller andre arrangement. Spesielt er arrangement fra "Den Kulturelle Spaserstokken" og bingo populære. Alder på dagbesøkende er i gjennomsnitt ca. 80 år.

Aktiviteter og tilbud på senteret gjennom ei uke er trim, helsestasjonstilbud, servering av varm mat, bridge, håndarbeid, sanggruppe ("Seniorkoret") og bingo. I tillegg er det flere som kommer og underholder på eget initiativ. Fra mai til september er det tilbud om spaserturer, ofte i kombinasjon

med busstur, gjennom ordningen "Den gyldne spaserstokken", etter en mal fra Norges Idrettsforbund.

Hjelset Servicesenter

Servicesenter er et desentralisert dagtilbud, primært for eldre, hvor Molde kommune er partner i driften. Senteret er en viktig møteplass for målgruppen.

Senterets viktige betydning for de eldre i indre bydel må sees på som et supplement til Eldres Kultursenter, og er et dagtilbud 3 dager i uken med middagsservering og som et viktig sosialt treffsted. Besøkes av ca 75 personer, i tillegg holdes det hyggekvelder for eldre.

Molde frivilligsentral

Frivilligsentralen har seniorer/eldre både som frivillige og som brukere. I tillegg er det mange organisasjoner som benytter lokalene til møter og samlinger. Frivilligsentralen organiserer Internettkafeer på Kvam og på Bergmo. Der går det mange eldre og lærer databruk og bruker internett. Kafeene er populære og er i drift i vinterhalvåret.

Molde Kino

Kinoen har hatt tilbud om 12 seniorforestillinger på dagtid pr år. Forestillingene ble satt opp i samarbeid med Pensjonistforeningen som var hovedmarkedsfører gjennom sine kanaler. Antall forestillinger nå dessverre halvert.

Molde Bibliotek

Biblioteket brukes mye av seniorer og eldre, både til avislesing, fritidslesing og til lån av bøker. Tilbudet av lydbøker er ikke så stort som ønskelig, men har rimelig god bredde.

Transport

Transport til og fra kulturtiltak er nødvendig for mange, både i sentrum og i distriktene. For det meste løses dette ved hjelp av familie og venner, og Frivilligsentralen. Dette bør videreutvikles.

Utfordring

Det er usikkerhet rundt Eldres kultursenters framtidige lokalisering. Leiekontrakten avsluttes ved årsskiftet 2013/2014, og det er foreløpig ikke skaffet et alternativ. Det er skissert muligheter for samlokalisering ved ny kulturskole, men det ligger fram i tid. Det arbeides med å avklare lokaliseringsspørsmålet.

Senteret har et ønske om å nå flere seniorer, spesielt hjemmевærende som ikke går så mye ut. Det er vanskelig å nå denne gruppen, både med informasjon og motivasjon til å benytte senteret. Senteret har tro på samarbeid med andre om dette, og ser en mulighet innen den hjemmebaserte omsorgstjenesten for å spre informasjon og motivasjon i samtaler med den enkelte. Tilbudet er sentralisert og det er en utfordring å nå ut til eldre utenfor byområdet. Ett tiltak for å bedre dette er iverksetting av et tettere programsamarbeid med Hjelset Servicesenter. Et utvidet kultur-, trim- og turtilbud kan også bidra til å nå nye brukere. Dette kan gjøres i samarbeid med friluftsjaktører.

Ved Molde frivilligsentral er det et generelt behov for flere frivillige. Det er ønskelig å etablere flere internettkafeer, ettersom behovet for å beherske data/internett er økende i samfunnet, for eksempel gjelder dette innen banktjenester. Det er frivillige lærerkrefter på kafeene, stort sett dekket av seniorer. Det er behov for flere seniorer som lærere, spesielt dersom antallet kafeer øker. Interesse for dette bør kartlegges etter initiativ fra Frivilligsentralen.

Molde kino har vært nødt til å stille krav til oppmøte slik at seniorforestillingene ikke drives med økonomisk tap. Det har vært pause i forestillingene en tid, men kinoen er åpen for å forsøke igjen. Behovet/ønsket om kinotilbud må imidlertid undersøkes i målgruppen før det gjøres et nytt forsøk.

Molde bibliotek har en utfordring i å nå alle, også hjemmевærende eldre. Biblioteket har lagt ned 2 filialer, og arbeider ikke systematisk for å nå ut til andre seniorer enn de som oppsøker biblioteket. Dette er etterlyst, spesielt fra Eldrerådet og Molde Pensjonistforening. Det må ses på om dette

kan løses i et samarbeid med hjemmebaserte omsorgstjenester, Frivilligsentralen og frivillig sektor.

Følgende mål, strategi og tiltak gjelder for kultur- og fritidstilbud rettet mot seniorer og eldre:

Mål 8.3: Molde kommune skal ha et bredt og stimulerende kulturtilbud for seniorer og eldre

Strategi: Søke tverrfaglige løsninger på utfordringene

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	V	2014	Gi et mer differensiert kulturtilbud gjennom utvidet bruk av «Den Kulturelle Spaserstokken» og nå nye brukergrupper (jfr. Omsorgsplanen)	Frivillig-sentralen	Drift
2	V	2014	Utvikle trim- og turl tilbudet ved Eldres Kultursenter i samarbeid med f.eks. Friluftsrådet i Nordmøre og Romsdal (Stikk Ut) for å nå flere eldre	Eldres Kultursenter + FNR	Drift
3	V	2014	Etablere to nye internettkafeer i planperioden	Frivillig-sentralen	Drift
4	V	2014	Hjelset Servicesenter opprettholdes	Kulturtj.	Drift
	N	2015	Gi bibliotektilbud på institusjoner og for hjemmевærende	Biblioteket Tverrsekt.	Rammeøk.
	V	2015	Seniorkino på dagtid – Kartlegge interesse i samarbeid med pensjonistforeningene	Molde Kino Samarbeid	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

8.4 Flerkulturelt kulturliv

Det er stor mobilitet i det norske samfunnet. Tilflyttere tar med seg interesser, ferdigheter og preferanser. De representerer et stort mangfold som er viktig for et godt lokalsamfunn. For å beholde det kulturelle mangfoldet er det viktig at innflyttere og innbyggere med annen kulturell bakgrunn gis muligheter for å ta vare på og utvikle sin kulturelle egenart. Samtidig må det legges til rette for at de i økende grad inkluderes og deltar i det øvrige kulturlivet. Det er et spennende flerkulturelt liv i Molde, det vises for eksempel når "Flerkulturell Uke" arrangeres. Da presenteres både sang, dans og mat fra mange land og kulturer. Det er også blitt flere fremmedkulturelle med i byens tradisjonelle kulturorganisasjoner. Men det er mye å gå på.

Møteplasser er viktige for å treffes på tvers av kulturer. På SubUrban/KIA har det vært treffested både for barn opp til 16 år, og for de mellom 16 og 35. I tillegg har det vært faste kvelder med "åpen scene". Tilbudet har hatt varierende besøk.

Molde bibliotek blir hyppig besøkt av innflyttere og innvandrere, men har svært begrenset tilbud av bøker, lydbøker osv. på de besøkendes morsmål. Det samme gjelder ved "eventyrstund" for de minste. Innflyttere og fastboende med fremmedkulturell bakgrunn er også hyppige publikummere på arrangement, spesielt med musikk.

Flyktningtjenesten treffer de fleste nye innvandrere gjennom sine tjenester, og har god kjennskap til kulturbakgrunn i hvert enkelt land og befolkningsgruppa. Ved å tilby bedre informasjon om hvilke kulturtilbud som fins i Molde gjennom Introduksjonsprogrammet, vil de nye innbyggerne være bedre i stand å orientere seg – og å delta i kulturtilbudene i kommunen. Dette tema behandles også i Frivilligplanen.

Fribyordningen

En friby er en by som har påtatt seg å være vertskap for en forfulgt forfatter i opp til to år. De fleste fribyer er tilknyttet den internasjonale organisasjonen ICORN ("International Cities of Refugee Network"), som organiserer ordningen og godkjenner forfatterne. Ved å være en friby tar byen ikke bare et viktig standpunkt i forhold til ytringsfrihet, men bidrar også konkret til å hjelpe, eller redde et menneske.

Forfattere som kommer til en friby i Norge, har formell status som gjesteforfatter i fribyperioden, er kvoteflyktning og har muligheter og rettigheter for å bli i landet.

Ordningen administreres gjennom et samarbeid mellom Molde kommune, NAV Flyktningtjenesten og Bjørnsonfestivalen. Molde har vært medlem i ICORN siden 2005, og i 2013 har byen tatt imot sin fjerde friby-forfatter.

Utfordringer

Utfordringene på dette området har i utgangspunktet to retninger: Å ivareta de som kommer hit, og deres egenart, og å inkludere dem i eksisterende kulturaktiviteter. En konsekvens av dette kan være en positiv, tredje retning; at lokale kulturkrefter og utøvere inkluderes i innflytternes kulturliv. Alle retningene gjør kulturtilbudet og kulturlivet i Molde rikere.

Forskning og erfaring viser at det ofte skal starthjelp til for å få nye innvandrere til å ta kontakt med det etablerte organisasjonslivet. Informasjon om eksisterende kultur- og friluftstilbud til nye innvandrere er en viktig oppgave. Introduksjonsprogrammet for nye innbyggere er en arena som også kan benyttes til å kartlegge innvandrernes kulturaktiviteter, erfaringer, interesser og kompetanse. Dette vil da kunne følges opp, både av Flyktningtjenesten, Kulturtjenesten og andre.

Frivilligplanen skisserer i etablering av Flerkulturelt råd i Molde. Rådet kan være en arena for nettverksbygging og informasjon, og benyttes aktivt ved ønsker om felles arrangement, eller rekruttering til kulturaktiviteter – begge veier. Flerkulturelt råd bør velges fra det flerkulturelle miljøet som allerede er etablert i Molde, og kan være bindeledd mellom eksisterende, flerkulturelle miljøer og nye innvandrere. Rådet kan også fungere som bindeledd og kontaktskaper mellom det etablerte innvandrer miljøet og resten av kulturlivet. De kan også bistå i å kartlegge eksisterende, og å skape nye møteplasser.

Frivilligplanen skisserer også fadderordning som et mulig inkluderings- og integreringsverktøy. Dette vil nok i utgangspunktet oppfattes til å passe best innen idrett, men det er i like stor grad et verktøy for kulturorganisasjoner innen musikk (kor, korps, orkester/band), teater (amatør- og barneteater) og fritids- og hobbyorganisasjoner.

Natteravnene er også en arena hvor det er utfordrende å integrere nye innbyggere. Lykkes man med dette kan nye ungdomsmiljø nås lettere. Natteravnene kan dermed bidra til økt deltakelse i frivillig arbeid og i rekrutteringsarbeidet til fritidstilbudene for ungdom.

Molde bibliotek har begrenset boktilbud på andre morsmål enn de største europeiske. Det handler i stor grad om begrensede ressurser til innkjøp av media, men det er også en utfordring å vite hvilke behov/språk som er mest aktuelle. Flyktningtjenesten har til enhver tid oversikt over språk og leseferdigheter til deltakerne på Introduksjonsprogrammet, og kan være en viktig samarbeidspartner.

"Eventyrstund" og historiefortelling for barn er et behov som pr. i dag ikke dekkes. Dette gjelder også for barn fra andre kulturer. Utfordringen bør møtes gjennom samarbeid med Flerkulturelt råd, Flyktningtjenesten, Bjørnsonfestivalen og frivillige. Det kan vurderes å etablere "Bibliotekets venner", etter modell ved Teatret Vårt og Romsdalsmuseet. Ved å trekke frivillige inn i oppgavene utvides nettverket og tilhørigheten øker.

Følgende mål, strategi og tiltak gjelder for flerkulturelt kulturliv:

Mål 8.4: Nye innbyggere skal inkluderes og integreres i Moldes kulturliv

Strategi: Bruke kulturdeltakelse som verktøy i inkluderings- og integreringsarbeidet

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	N	2014	Innholdet i Introduksjonsprogrammet for nye innvandrere utvides med informasjon om lokalt kulturliv og frivillig sektor	Kultur-tjenesten	Drift
2	N	2014	«Eventyrstund» på biblioteket etableres også som et flerkulturelt tilbud, inkludert historiefortelling fra andre kulturer	Biblioteket	Drift
3	V	2015	Biblioteket kjøper inn bøker og andre media på flere morsmål Behov avklares i samarbeid med Flyktning-tjenesten	Biblioteket Flyktn.-tjenesten	Rammeøkn.
	N	2014	Etablere god dialog med Flerkulturelt råd for å få kontakt med ulike miljøer for å integrere, og å skape nye ytringer og/eller fellestiltak	Rådene Kultur-tjenesten	Drift
	V	2015	Fribyordningen videreføres i en ny periode fra 2015.	Kultur-tjenesten	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.2: "Det skal tilrettelegges for frivillighet"

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

8.5 Ved nedsatt funksjonsevne

Molde har mange arenaer og lokaler som brukes av frivillig sektor. De siste årene har tilbudet økt for de som har behov for scener og rom for framføring av sang, musikk og teater, og arenaer for idrett. Disse lokalene skal være tilrettelagt med universell utforming i henhold til lover og regler for bygging. Imidlertid kan det være noe igjen med tanke adkomsten til selve lokalene, lagertilgang og i forhold til støy. For anlegg og lokaler som er bygget og tilrettelagt tidligere står det ikke så bra til. Her finnes det heller ikke en samlet oversikt over situasjonen. Dette er en utfordring som må prioriteres og løses.

Frivilligplanen behandler forhold knyttet til kartlegging og tilrettelegging av lokaler utførlig, og det henvises dit.

Når det gjelder tilbud til publikum med særskilte behov for tilrettelegging har Molde kommune både ordningen med «Ledsagerbevis» og «Opplevelseskortet».

«Ledsagerbeviset» tildeles funksjonshemmede personlig etter søknad. Det gir ledsageren fri eller redusert adgang til kultur- eller fritidsarrangement, og til noen transportmiddel. Ordningen omfatter personer med funksjonshemminger av minst 2 års varighet, men det kan diskuteres i enkelte tilfeller. Dette er ikke en lovpålagt tjeneste, men avhengig av at arrangører/organisasjoner har godtatt ordningen.

Det er ca. 50 arrangører/organisasjoner som deltar i ordningen i Molde. Dette tallet bør øke.

«Opplevelseskortet» gir barn og unge mellom 2 og 16 år tilgang til å delta i aktiviteter sammen med andre barn i lokalsamfunnet. Kortet tildeles av NAV, og det er 20 opplevelseskort tildelt i Molde. Hvert kort gir adgang til 3 gratis besøk på brukersteder i løpet av ett år.

Dette er heller ikke en lovpålagt tjeneste, og er avhengig av at brukerstedene avgir plasser.

Det er 5 brukersteder for opplevelseskortet i Molde. Kulturtjenesten arbeider med å øke antallet.

9. KULTUR OG NÆRING – KULTUR OG REISELIV

Samspillet mellom kultur og næring har fått økt oppmerksomhet i de senere år. Det er en antakelse at kulturnæringene som bransje vil vokse, og supplere og delvis erstatte primærnæring og tradisjonell industri. Kulturnæringene knyttet til et sted, hvor selve stedet utgjør en viktig del av produksjonen eller formidlingen, kan danne grunnlag for attraksjonsutvikling, og over tid gi synergier lokalt.

Temaet er også et sentralt satsingsområde, og i 2013 la regjeringen fram handlingsplanen "Fra gründer til kulturbedrift" for å tydeliggjøre dette. Planen trekker lange linjer, og påviser både utviklingstrekk, muligheter og utfordringer. Planen fokuserer imidlertid i hovedsak på overordnet nasjonalt nivå, og er ikke i seg selv utformet til å være praktisk anvendelig lokalt. Det samme kan anføres om reiselivsstrategien "Destinasjon Norge" som regjeringen la fram i 2012.

Det er gjort lite kartlegging av kulturnæringene i Molde. Imidlertid har Menon Business Economics på oppdrag fra Møre og Romsdal fylkeskommune v/kulturavdelinga utarbeidet en rapport som gjelder Møre og Romsdal i perioden 2004 – 2010. Den sier i kortversjon dette:

Begrepet kulturnæringene dekker et spekter av bransjer: Musikk, film, foto og spill, tv og radio, arkitektur, design, trykte media, annonser og reklame, kulturarv og kunstnerisk virksomhet. Småskala matproduksjon og opplevelser inngår også.

Kulturnæringen i fylket er middels stor i nasjonal sammenheng, og sysselsatte i 2010 nesten 2500 personer, fordelt på nærmere 1000 bedrifter. På seks år har tallet på sysselsatte økt med 28 prosent, men hatt en liten nedgang fra forrige år. Omtrent en tredjedel arbeider innen trykte media, som også har størst verdiskaping. Den sterkeste veksten i sysselsetting de siste årene har imidlertid vært innen musikk og kulturarv.

Verdiskapingen i kulturnæringene i fylket var på 1,2 milliarder kroner i 2010, noe som betyr at fylket sto for litt over tre prosent av den totale verdiskapingen i næringen nasjonalt. Siden 2004 har verdiskapingen i kulturnæringen i fylket økt med 50 prosent.

Kulturnæringen i fylket er preget av en overvekt av mange små bedrifter med begrensede ressurser til å drive innovasjon, og å være en aktiv motor i utviklingsarbeid lokalt. Rapporten peker derfor på utvikling av nettverk, samarbeid og "kulturklynger" som en framtidig løsningsmodell.

Rapporten sier også noe om kulturnæringens samspill med reiselivsnæringen. Flere av bransjene i kulturnæringen er også en naturlig del av reiselivsnæringen. Dette skaper høy integrasjon mellom disse næringene. Et aspekt som indirekte virker inn på samspillet mellom kulturnæringen og reiselivsnæringen er likhet i kunder. Eksempelvis ved at besøkende på teater, kino, konsert, eller en fotballkamp benytter seg av transport og servering i forbindelse med besøket, der transport og servering er bransjer som hører hjemme i reiselivsnæringen. Kulturprodukter inngår også i pakkingen av et totalt reiselivsprodukt for turister. Lokale matprodusenter er en annen gruppe som har samarbeid med reiselivsnæringen.

Fylkeskommunen har i 2013 startet et større arbeid for å utvikle kultur og næring, spesielt innen kreative yrker.

9.1 Kulturnæring i Molde

Innholdet i rapporten på fylkesnivå kan i stor grad overføres på Molde. Spesielt når det gjelder forholdet mellom kultur og reiseliv. Når det gjelder kulturnæringen generelt er Molde mer preget av store aktører enn det som gjelder fylket som helhet. Imidlertid har kommunen stor frivillig kulturaktivitet, så samlet sett er nok kulturlivet og kulturproduksjonen i fylkets "toppdivisjon".

Med stor vekst i bransjene, og store enkeltaktører innen både kultur og reiseliv, har det vært naturlig at den enkelte har arbeidet hardt med egen utvikling og ikke så mye med samarbeid. Samarbeid har vært preget av enkelttiltak, og ikke satt i system over tid. Det har også bidratt til at kunnskapen om hverandre, og nytteverdien av et samarbeid, ikke har vokst tilsvarende. Utviklingen i Molde må gjøres i samarbeid av aktørene selv.

Utfordringer

Det er behov for å etablere en dialogarena for informasjon, kommunikasjon og samarbeid mellom næringslivet og kulturlivet. Arenaen kan benyttes til bevisstgjøring om hver andres behov og forventninger, prising på kulturprodukt og krav til kvalitet, forutsigbarhet i leveranser m.m.

Kulturtiltak for turisme, f.eks. ved anløp av Hurtigruta og/eller turistskip, faste lørdagskonserter i sentrum for å øke trivsel og bolyst, underholdning for barn i sentrum ol., er alle tiltak som krever ressurser. I noen sammenhenger er slike tiltak gratis, i noen sammenhenger spleiselag og/eller betalt av næringslivet. Felles for alle er at det ikke er et fast, økonomisk fundament til å kunne planlegge arrangement og innhold over tid. Nye muligheter for finansiering, f.eks. gjennom opprettelse av et "kulturfond" - et fast spleiselag mellom ulike interesser og næringer i Molde er ønskelig.

Molde kommunes utfordring vil i hovedsak være å holde byen velstelt og blomstrende. Økonomiske tilskudd kanaliseres gjennom å støtte aktører som Molde Næringsforum og Destinasjon Molde, som Molde kommune støtter ved årlige tilskudd.

En utfordring både næringslivet og kulturaktørene har, er å "finne hverandre". Det må utvikles en lokal database med informasjon om enkeltaktører innen kulturlivet, samtidig som næringsaktører kan melde inn sine behov. Basen kan dermed bli en "formidlingsbase" for kulturliv og næringsliv. Basen må være gratis og basert på aktørenes egenaktivitet.

Det er ofte ønsker og behov for kulturinnslag ved konferanser, møter, bedriftsarrangement, reiselivsarrangement og turistbesøk. Lokalt kulturliv har etterlyst mulighetene for flere oppdrag på disse arrangementene. I slike tilfeller vil en "formidlingsbase" være hensiktsmessig, gitt at den inneholder tydelig informasjon om prisnivå og beskrivelse av hva som kan leveres. Klar informasjon om dette vil være et godt virkemiddel for å få flere oppdrag. Uten slike opplysninger, og uten kunnskap om hvem som leverer hva, kan lett oppdrag gå til utenbys leverandører.

Mål 9: Det lokale næringslivet skal være aktive brukere av lokalt kulturliv

Strategi: Skape arenaer for samarbeid mellom kultur- og næringsliv

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	N	2014	Etablere nettside som «formidlingsbase» mellom kultur og næring	Kulturtjenesten	Drift
2	N	2014	Med utgangspunkt i Molde Næringsforum sine temamøter, inviteres det til et årlig «ide-møte» mellom nærings- og kulturaktører.	Kulturtjenesten	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

10. KUNST, KULTURHISTORIE OG IDENTITET

Molde kommunes utsmykkingsordning for kommunale bygg ble etablert i 2002 og har gitt gode resultater. Ordningen medfører at 0,7 % av byggets kostnader settes av til kunstnerisk utsmykking ved alle kommunale byggeprosjekt som gir en netto tilvekst i gulvareal alle ombyggingsprosjekt der kommunal virksomhet tar arealet i bruk. Ordninga har som formål å gi ansatte og brukere av bygget kunstneriske opplevelse, å skape stimulerende og trivelige arbeidsmiljø og å tilføre arbeidsoppgaver for kunstnere i og utenfor fylket

Molde Kunstforening har lagt ned driften, og kunsten i deres eie må tas vare på. Det samme gjelder kunsten som finnes i kommunale bygg. Begge samlingene har stor kunstnerisk og økonomisk verdi.

Molde bys historie er skrevet i 4 bind, og fram til 1964. Det har skjedd svært mye i perioden fram til tusenårsskiftet. Det bør snarest settes i gang et arbeid som skal resultere i at bind 5 kommer i bokform. Det er nok avstand i tid, samtidig som det er nært nok til at viktige personkilder fra ulike miljø fortsatt er i live og kan gi viktig informasjon om perioden.

Molde kommune er rik på kulturminner. Mangfoldet i kulturminner understreker behovet for en kulturminneplan. Et viktig kulturhistorisk tiltak er skilting av kulturminner. Noe skilting er utført av kommunen, men er ikke videreført de siste årene. Et annet viktig formidlingstiltak er byvandring.

Rosene er en del av Molde bys kulturhistorie, og historien om hvordan Molde gjorde seg fortjent til tittelen "Rosenes by" bør formidles. Dessverre dominerer ikke rosene bybildet i dagens Molde, slik vi ønsker. Det å plante roser og skjøtte om byens tilnavn er også godt kulturminnevern.

Utfordringer

Molde Kunstforenings kunstsamling må ivaretas på en måte som gjør den synlig og tilgjengelig. Kunstforeningen selv må være premisslegger for valg av løsning. Romsdalsmuseets nye magasin kan være et alternativ, men bygget er ikke klart før i 2015. Løsningen som velges kan ses i sammenheng med all kunst som finnes i kommunale bygg. Det bør også lages en plan for kartlegging, bruk og bevaring av denne.

Skiltingen av kulturminner bør videreføres. Skiltingen er informativ og tilfører kulturhistoriske kunnskaper, spesielt overfor nye generasjoner og innflyttere. Innblikk i byhistorien bidrar til å styrke lokal identitet.

Det er først og fremst en økonomisk utfordring å igangsette et arbeid med å skrive bind 5 av byhistorien. Det er ikke realistisk at dette kan gjennomføres i planperioden uten bidrag fra eksterne aktører.

Boka «Tause minner» kom ut i 1993, og presenterer kunstneriske utsmykninger og historiske minnesmerker i Molde kommune i tekst og bilder. Boka tar for seg tida fram til byjubileet i 1992. Mye har skjedd siden, og boka bør oppdateres før neste jubileum i 2017.

Det må settes i gang et arbeid med kulturminneplan for Molde. I gjeldende planstrategi er ikke dette tatt med.

Mål 10: Molde kommune skal forvalte og formidle kunst og lokalhistorie etter faglig kunnskap og prinsipper

Strategi: Bevisstgjøre kommunens innbyggere om Moldes kulturhistorie og egen identitet

Kunst skal være synlig i offentlige rom

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	N	2014	Ivareta kunstsamlinger; både for Molde Kunstforening og i Molde kommune	Allm. kultur Andre	Drift
2	V	2014	Plante ut roser og ivareta Molde som «Rosenes by»	Park og idrett	Rammeøk. n.
3	V	2014	Skilting av kulturminner, 2 nye hvert år	Allm. kultur	Drift
	N	2014	Utarbeide Kulturminneplan for Molde kommune	Allm. kultur Arealplan	Prosjekt
	N	2015	Molde bys historie, Bind 5 (1964-2000)	Allm. kultur	Prosjekt
	N	2015	Oppdate boka «Tause minner» (Nytt oppl.)	Allm. kultur	Prosjekt

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

11. ARENAER FOR KULTUR

Siden år 2000 har kommunens kulturliv fått tilgang på flere nye scener og lokaler tilpasset fremføring av forskjellige kulturuttrykk. De fleste av disse har meget høy standard både for artister og publikum. Utviklingen i perioden har vært enorm og det har vært store økonomiske løft som ligger bak. Dette har også kommet klart fram i Norsk kulturindeks; Molde rangeres høyt nasjonalt.

11.1 Lokaler og bruksområder i 2013

Plassen

- Nytt kulturbygg med flere scener, tilrettelagt for bibliotek, teater, kunst og musikk.
- Er etter kort tid etablert som en sentral kulturell møteplass.
- Flere scener i (og utenfor) bygget brukes til formidling/fremføring.
- Det ligger tilrette for felles kulturformidlingsprosjekter mellom aktørene i bygget.

Kulturhuset

- Brukes fortrinnsvis til produksjon/øving, men også til formidling/fremføring.
- Mange brukere, og har potensial til flere gjennom god tilpassing fra utleier og smidighet fra brukerne.
- Lyd- og lysutstyr tilpasset brukerne er på plass, men må suppleres ved framvisninger.
- Lagerbehovet for utstyr mv. er ikke dekket fullt ut.
- Lokalene benyttes også til kurs, møter og konferanser.

Bjørnsonhuset

- Kulturhus for formidling og fremføring, samt tilrettelagt for konferanser og servering.
- Ikke tilrettelagt for produksjon/øving.
- En brukeravtale gir kulturlivet muligheter for å benytte lokalet 25 % av brukstiden.
- Lokalt kulturliv er tilgodesett med subsidierte leiesatser

Bjørset aktivitetshus

- Har vært mye brukt, både til ungdomsklubb, produksjon/øving, fremføring og lager.
- Bygget er i dårlig forfatning, og ikke egnet til fremtidig bruk uten store investeringer.
- Ungdomsklubben har flyttet ut av lokalene, men deler av byggene leies fortsatt ut.
- Usikker framtid for bygningsmassen pga. manglende vedlikehold og brannsikring

Molde Domkirke

- Et godt lokale til bruk ved framføringer.
- Mest benyttet til formidling/fremføring, har potensial for mere bruk.
- Benyttes noe til produksjon, stort sett av Domkantoriet, samt øving i forkant av konserter.

Molde Kino

- Digitalisert filmdistribusjon, moderne lydfasiliteter og gode saler.
- Brukes nesten kun til film, men også i noen grad til formidling/fremføring/konferanser.
- Har et potensial i kombinasjon med andre arrangement "i byen".

Grendehus og -haller

- Lokale møteplasser (ved f.eks. basarer, messer, dans osv.).
- Brukes også til framføring og øving, samt ulike andre aktiviteter.
- Lite kartlagt.

Gymsaler og klasserom

- Benyttes til produksjon/øving, for det meste korps. Det er organisert idrett som dominerer.
- Har en del klare mangler – eksempelvis vedrørende utstyr, lager og akustiske forhold.
- Lite kartlagt

Gjestestova (Aulaen)

- Benyttes av Molde kulturskole til framføring og noe produksjon/øving
- Lite kartlagt til annet bruk.

Molde kulturskole

- Nybygg er under prosjektering. Behovet for lokaler, både til produksjon og framføring, dekkes ved nytt bygg i tilknytning til det gamle fengselet.
- Store muligheter for utvikling av nye tilbud og samarbeidstiltak i lokalene

Reknesparken

- Nydelige omgivelser for framføringer, kan utnyttes bedre.
- Scene og amfi, bygget til forestillinger for Teatret Vårt.
- Lav grad av infrastruktur til arrangement.

Alexandraparken

- Benyttes som møteplass og arrangement, samt til rekreasjon.
- Tas i bruk under Moldejazz, og kun sporadisk ellers i året.
- Ingen fast infrastruktur til arrangement

Romsdalsmuseet

- Byens storstue for større utendørs arrangement.
- Benyttes til museets egne arrangementer, leies ut til ulike andre formål.
- Infrastrukturen ved større arrangement kan forbedres
- Nytt bygg utstillings- og magasinbygg er under prosjektering (bygggestart i planperioden).

Rådhusplassen

- Byens "seremoniplass" i flotte omgivelser.
- Godt konsertsted, sentralt plassert
- Mye brukt møteplass, benyttes til mange formål
- Lav grad av infrastruktur (har strøm, og back-stage område innendørs)

Rådhusalen

- Brukes til enkle framføringer, og noe produksjon/øving. Vanskelige akustiske forhold.
- Lav grad av infrastruktur, er utstyrt som et møtelokale.

11.2 Leiesatser

Leiesatsene har i perioden 2008 – 2012 i stor grad kun vært indeksregulert. Imidlertid ble satsene justert i budsjettbehandlingen 2012, med virkning fra 2013. Kommunen fastsetter leiesatser for egne bygg og lokaler. Satsene ligger ikke fast, men er en del av den årlige budsjettbehandlingen. Dette kan gi rom for endringer i planperioden.

Bjørnsonhuset og Plassen er ikke kommunale bygg, og der gjelder egne regler og reglement.

Tabell 8: Eksempel på prisutvikling av leiesatser for lokaler (2008-2013):

Sted	Lokale	Aktivitet	Periode	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kulturhuset	Salen	Øvelse, faste	Pr. gang						250
Kulturhuset	Salen	Øvelse, friv. org.	Pr. gang	520	545	575	595	615	640
Kulturhuset	Salen	Øvelse, andre	Pr. gang	835	875	925	1000	1 035	1 080
Bjørset Aktiv.hus	Gymsal	Trening	Pr. mnd.	3 190	3 340	3 500	3 700	3 850	5 708
Bjørset Aktiv.hus	Lager 1	Lager	Pr. mnd.	640	670	700	725	750	850
Bjørset Aktiv.hus	Paviljong	Kultur/Møter	Pr. mnd.	750	790	850	900	900	1 875

(Kilde: Kulturtjenestens prislister.)

Utleie i henhold til Voksenopplæringsloven

Ved utleie av kommunale lokaler vil det i noen sammenhenger være mulig å benytte lokalene uten at kommunen kan kreve leie. Dette er hjemlet i Voksenopplæringsloven. Det betyr i praksis at de studieforbund som har aktivitet som omfattes av loven, kan benytte kommunale undervisningslokaler vederlagsfritt. Dette gjelder ikke i lokaler som er finansiert for annet formål enn undervisning, slik som f.eks. Kulturhuset og Rådhusalen. Kommunen står imidlertid fritt til å velge samme muligheter for leiefritak for andre lokaler enn det som er hjemlet i loven.

Utfordringer

Utvikling og tilbud av lokaler til kulturproduksjon og øving har i en lengre periode ikke vært prioritert. Dette gjelder stort sett for hele kommunen. Utenom Kulturhuset i Molde sentrum benyttes for det meste gymsaler, klasserom, grendahus, private lokaler og i noen grad ungdomsklubber til disse aktivitetene. Kulturhuset er det eneste lokalet som er tilrettelagt for kulturproduksjon og har gode akustiske forhold, selv om det også trenger teknisk oppgradering.

Utfordringen med å benytte lokaler som ikke er tilpasset kulturlivets behov er mange, og spesielt store for musikk og teater. De akustiske forholdene er ikke gode, og arbeidsforholdene både for musikerne og dirigentene er nærmest uholdbare. I tillegg mangler lokalene både lagerrom og fast lyd/lysutstyr. Dette setter krav til transportordninger, innleie og supplering av utstyr som gir ekstra kostnader for aktørene.

Molde kommune ønsker å finne ut i hvor stor grad det er mulig å dekke behov i egne lokaler, og vil kartlegge aktuelle lokaler i kommunalt eie. En kartlegging må vise lokalisering, antall rom, størrelse, innhold, bruksmuligheter, lagerplass, utforming, lys, lyd, støyforhold og tilgang. På bakgrunn av kartleggingen må informasjon om lokalene standardiseres, inklusiv beskriving av bruksområde, akustikk, innhold, tilrettelegging fra utleier, forpliktelser til leietaker, tilgang og leiepriser. I prosessen vil behovet for lavterskeltilbud, flerbruk, tilrettelegging og prisnivå legge premissene for hvordan og i hvilket omfang det kan tilrettelegges.

Akustiske målinger av lokalene må være en del av dette, basert på hvilke bruksmuligheter lokalene blir vurdert til å ha. Standarden Norsk musikkråd m.fl. for tiden utreder vil være en viktig for bruk og tilpassing av lokalene for musikk og teater.

Leieprisene på kommunale lokaler er differensiert, i hovedsak ut fra bruksområde og alder, med klar prisforskjell for barn/ungdom under 19 år, og voksne. Det er kulturpolitisk viktig å arbeide for gratis leie for barn og ungdom, men det er ikke realistisk at det kan oppnås i denne planperioden.

Det er viktig med god oversikt over tilgjengelige og tilpassede lokaler. Bookingsystemet for bruk og leie av idrettsbygg og anlegg utvides til også å gjelde kommunale kulturbygg og andre egnede kommunale lokaler til kulturformål. Informasjon i bookingsystemet kan utvikles til en kulturkalender og planleggingsverktøy for å minimalisere arrangementskollisjoner i kulturlivet.

Molde kommune er som mange andre kommuner inne i en krevende økonomisk periode. Dette gir også utslag for frivillig sektor. De siste årene har tilskuddsrammene hatt negativ vekst, samtidig som leiesatser på lokaler og andre kommunale tjenester har steget. Dette gjør at frivillige organisasjoner må se på egen drift, fokusere på inntjening, og enten justere driften eller øke medlemskontingenten. Denne kombinasjonen av økonomisk merbelastning kan gi følgende utfordringer:

- Prisene kan motvirke ønsket om lavterskeltilbud, med fare for at flere faller utenfor kulturlivet.
- Fokus i organisasjonene flyttes fra innhold til økonomi, og påvirker rekruttering til lederverv.
- Organisasjonene reduserer tilbudet, noe som reduserer bredden i det totale kulturtilbudet.
- Medlemstallene stagnerer eller reduseres og er til hinder for inkluderings- og integreringstiltak.
- Små organisasjoner legges ned
- Et dårligere tilbud i frivillig sektor kan redusere bolyst og tilflytting til kommunen.
- En konsekvens for eier/driver/utleier (kommunen) er færre leietakere og reduksjon i inntekter.

"Smertegrensen" for prisenivå er snart nådd. Ikke kun for organisasjonene, men kanskje mer alvorlig er situasjonen for brukerne/medlemmene.

For mange foreldre blir det dyrt å la barna delta i kulturaktiviteter, spesielt de med barn som deltar i flere aktiviteter.

For lavinntektsgrupper er det allerede en for høy økonomisk inngangsterskel for å delta i en organisert kulturaktivitet.

Det henvises også til Frivilligplanen, som behandler forhold knyttet til lokaler og leiesatser grundig.

Følgende mål, strategi og tiltak gjelder for arenaer og lokaler for kultur:

Mål 11: Molde kommune skal ha god tilgang på egnede produksjonslokaler for lokalt kulturliv

Strategi: Skaffe oversikt over behov og lokaler med hensyn til nødvendige oppgraderinger og tilrettelegging

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	N	2014	Kartlegge kulturlivets behov for produksjonslokaler	Kulturtj.	Drift
2	N	2014	Kartlegge kommunens aktuelle lokaler, og bruks- og utviklingsmuligheter, inklusiv akustiske målinger i produksjonslokaler for musikk og teater	Kulturtj.	Drift
3	V	2014	Lage nye prisregulativer for lokalleie, inklusiv nye lokaler	Kulturtj. Tverrsekt.	Drift
	V	2014	Ta i bruk et felles bookingsystem for kommunens lokaler	Kulturtj.	Drift
	N	2014	Utvikle en kulturkalender som kan brukes som planleggingsverktøy for å hindre arrangementskollisjoner	Kulturtj.	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmålområder og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.3.2: "Det skal tilrettelegges for frivillighet"

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv."

Strategi 1.3.7: "Universell utforming skal ligge til grunn for all kommunal virksomhet"

12. SAMARBEID OG NETTVERK

Molde kommune, ved kultursjefen, har tatt initiativ til å etablere et nettverk for samarbeid mellom kulturledere i kommunene i Romsdal. Kultursjefen deltar også i lignende forum, bestående av kultursjefene i Molde, Ålesund og Kristiansund. Byene har egne utfordringer, f.eks. som vertsbyer og regionsentra, og samarbeidet er nyttig både som informasjonsarena og kulturfaglig idé- og erfaringsutveksling.

Molde kommune er vertskommune for Romsdalsmuseet, Teatret Vårt og Kunstnersenteret Møre og Romsdal. Dette er regionale kulturinstitusjoner som bidrar både til regionalt samarbeid og nettverksbygging innen sine respektive fagfelt.

Det er god kommunikasjon og samarbeid mellom kommunen og kulturaktørene i Molde. Dette gjelder både profesjonelle og frivillige, og enkeltorganisasjoner, Molde Musikkråd og private.

Molde Kulturforum var et aktivt samarbeidsforum for de profesjonelle kulturaktørene i Molde. Fokus for forumet var i en periode utbygging av infrastruktur og lokaliteter for det profesjonelle. Dette har mistet noe av sin aktualitet, nå Plassen er oppført, nytt bygg til kulturskolen er under prosjektering, og Romsdalsmuseets nye utstillings- og magasinbygg vil stå ferdig i 2015. Molde kulturforum har de siste årene vært uten aktivitet.

Utfordringer

Det er behov for et lederforum der de profesjonelle kulturlederne møtes, inkludert kommunens aktører (kultursjef, biblioteket, kinoen, og kulturskolen) og frivilligheten (i denne sammenheng ved Molde Musikkråd). Dette vil være nyttig både som informasjonsarena, i planlegging arrangement og for å skape nye tilbud i samarbeid.

Frivilligplanen beskriver utfyllende om samarbeid, utfordringer og tiltak med og i frivillig sektor.

Mål 12: Molde kommune skal ha et kulturliv som deltar aktivt i samarbeid og nettverksbygging

Strategi: Legge til rette for dialog, samarbeid og nettverksbygging

P	V/N	Start	Tiltak	Ansvar	Finansiering
1	V	2014	Videreføre det årlige dialogmøtet mellom kommunens øverste politiske og administrative ledelse og rådene	Tverr-sektorielt	Drift
2	V/N	2014	Nyetablering av Molde Kulturforum	Kulturtj.	Drift
3	V	2014	Videreføring av kultursjefnettverkene	Kulturtj.	Drift

(P = prioritet, V = videreført, N = nytt)

Mål, strategi og tiltak følger opp kommuneplanens hovedmål og strategier:

Hovedmålområde 1: "Kommunen som samfunnsutvikler":

Strategi 1.1.3: "Interkommunalt samarbeid skal videreutvikles"

Strategi 1.3.6: "Det skal legges til rette for et aktivt kultur-, idretts-, og friluftsliv"

KULTURPLAN FOR MOLDE 2014-2017 – SAMLEOVERSIKT: MÅL, TILTAK, PRIORITERINGER, ANSVAR, GJENNOMFØRING OG FINANSIERING

Om tabellen:

Kolonne 1: Viser til hovedmålområder og strategier i kommuneplanen

Kolonne 2: Nummererte mål og tiltak, basert på kapittelnummer

Kolonne 3: Henviser til kapittel, og beskriver mål og tiltak

Kolonne 4: Tiltakenes prioritet pr mål

Kolonne 5: N = Nytt, V = Videreført

Kolonne 6: Hovedansvar for gjennomføring

Kolonne 7: Oppstart av tiltaket

Kolonne 8: Finansiering av tiltaket

Kommuneplanens:	Mål/Tiltak	Beskrivelser	Prioritet	V N	Ansvar	Start	Finans.
		Kapittel: 4.2 Kommunens rolle					
<u>HMO 1:</u> Strat: 1.1.3 Strat: 1.3.2 Strat: 1.3.6	Mål 4.2:	Molde kommunes ulike roller i forhold til kulturlivet skal være klare og tydelige					
	Tiltak: 4.2.1	Klarlegge kommunens roller internt og eksternt, og avklare forventninger i kulturlivet gjennom god dialog.	1	V	Kultur- tjenesten	2014	Drift
	Tiltak: 4.2.2	Levere kunnskapsbaserte og forutsigbare tjenester	2	V	Kulturtj.	2014	Drift
<u>HMO 2:</u> Strat: 2.1.4 Strat: 2.2.3 Strat: 2.2.4	Tiltak: 4.2.3	Forenkle og samordne retningslinjer, rutiner, søknader og rapportering	3	V	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 4.2.4	Delta i samarbeid og nettverk med lokale og regionale aktører		V	Kulturtj.	2014	Drift
		Kapittel: 4.3 Kulturtjenesten					
<u>HMO1:</u> Strat: 1.3.2 Strat: 1.3.6	Mål 4.3:	Kulturtjenesten skal levere gode og effektive tjenester					
<u>HMO 2:</u> Strat: 2.1.4 Strat: 2.2.3 Strat: 2.2.4	Tiltak: 4.3.1	Arbeidsprosesser gjennomgås og forenkles etter LEAN-prinsippet for å utnytte ressursene bedre, spisse tjenestene og utarbeide tydelige tjenestebeskrivelser	1	V	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 4.3.2	Ta i bruk nye informasjonskanaler for brukerdiallog og medvirkning	2	V	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 4.3.3	Øke kompetansen innen rådgiving og brukerstøtte	3	V	Kulturtj.	2014	Drift
		Kapittel: 6.1 Tilskudd til profesjonelt kulturliv					
<u>HMO 1:</u> Strat: 1.3.6	Mål 6.1:	Molde skal være en aktiv og forutsigbar vertskommune					
	Tiltak: 6.1.1	Samarbeidsavtaler mellom Molde kommune og organisasjonene Bjørnsonfestivalen og Kunstnersenteret Møre og Romsdal utformes	1	N	Kultur	2014	Faste tilskudd

KULTURPLAN FOR MOLDE 2014-2017 – SAMLEOVERSIKT: MÅL, TILTAK, PRIORITERINGER, ANSVAR, GJENNOMFØRING OG FINANSIERING

Kommune- planens:	Mål/Tiltak	Beskrivelser	Prio- ritet	V N	Ansvar	Start	Finans.
		Kapittel: 7.1 Molde bibliotek					
HMO 1: Strat: 1.3.6 HMO 2: Strat: 2.1.4 Strat: 2.2.3 Strat: 2.2.4	Mål 7.1:	Molde bibliotek skal dekke innbyggernes behov for bibliotekfaglige tjenester, og være en aktiv og aktuell deltaker i samfunnsdebatten					
	Tiltak: 7.1.1	Lage bibliotekfaglig plan	1	N	Bibliotek	2014	Drift
	Tiltak: 7.1.2	Etablere «Eventyrstund» for barn, og lesesirkler for ungdom	2	N	Bibliotek	2014	Drift
	Tiltak: 7.1.3	Gi tilbud på institusjoner og til hjemmeboende/bofellesskap	3	N	Bibliotek Omsorg	2015	Drift + omsorg
	Tiltak: 7.1.4	Gi tilbud i distriktet – Samarbeidstiltak med skoler/institusjoner og frivillige		N	Bibliotek Omsorg	2015	Drift + omsorg
	Tiltak: 7.1.5	Videreutvikle formidlingstiltaket PopVit		V	Bibliotek Andre	2015	Drift
	Tiltak: 7.1.6	Utvikle nye samarbeidstiltak med Molde kulturskole		N	Bibliotek Kultur.sk	2016	Drift
		Kapittel: 7.2 Molde kulturskole					
HMO 1: Strat: 1.3.6 HMO 2: Strat: 2.1.4 Strat: 2.2.3	Mål 7.2:	Molde kulturskole skal være en kulturskole for alle					
	Tiltak: 7.2.1	Redusere ventelistene innen 2016	1	V	Kultursk.	2014	Ramme-økning
	Tiltak: 7.2.2	Ny kulturskole planlegges og oppføres i tilknytning til Molde vgs.	2	N	Kultursk.	2014	Invest.
	Tiltak: 7.2.3	Utvide samarbeidet med Molde Ungdomsråd (MUR) i forbindelse med Ungdommens Kulturmønstring (UKM)	3	V	Kultursk.	2014	Drift
	Tiltak: 7.2.4	Utvikle nye samarbeidstiltak med Molde bibliotek (skapende skriving)		N	Kultursk.	2015	Drift
		Kapittel: 7.3 Molde Kino					
HMO 1: Strat: 1.3.6	Mål: 7.3	Molde skal ha et godt kinotilbud med stor bredde i tilbudet					
	Tiltak: 7.3.1	Kinoen skal gi et bredt filmtilbud	1	V	Kinoen	-	Drift
	Tiltak: 7.3.2	Kinoen skal utvikles til en aktuell arena for samfunnsdebatt om ulike tema ved å benytte filmer som debattgrunnlag	2	V	Kinoen	-	Drift
	Tiltak: 7.3.3	Nye tilbud/fellestiltak skal utvikles ved at kinoen utvider samarbeidet med andre kultur- og næringsaktører	3	V	Kinoen	-	Drift

KULTURPLAN FOR MOLDE 2014-2017 – SAMLEOVERSIKT: MÅL, TILTAK, PRIORITERINGER, ANSVAR, GJENNOMFØRING OG FINANSIERING

Kommune- planens:	Mål/Tiltak	Beskrivelser	Prio- ritet	V N	Ansvar	Start	Finans.
		Kapittel: 8.1 - 8.2 Kultur- og fritidstilbud for barn og unge					
	Mål 8.1 – 8.2:	Molde kommune skal ha et kvalitativt godt kultur- og fritidstilbud til barn og ungdom					
<u>HMO 1:</u> Strat: 1.3.6 Strat: 1.3.8 <u>HMO 2:</u> Strat: 2.1.4 Strat: 2.2.3	Tiltak: 8.2.1	Det skal skaffes hensiktsmessige lokaler sentralt beliggende i byen for kulturtjenestens fritidstilbud for ungdom	1	V	Allm. kult	2014	Drift
	Tiltak: 8.2.2	Det skal tilbys nye, oppdaterte tilbud, og økt kapasitet på bandopplæring til ungdom, og dermed få ned ventelistene (også før ny kulturskole er bygget)	2	N	Allm.kult. Kultursk.	2014	Ramme- økning
	Tiltak: 8.2.3	Etablere ny, tverrfaglig møteplass for forebygging og oppfølging av ungdom	3	N	Tverr- faglig	2014	Drift
	Tiltak: 8.2.4	Videreutvikle kvalifisering og innhold i UKM, bl.a. ved å utvide samarbeidet med Molde kulturskole og andre kulturaktører (f.eks. på Plassen)		V	Allm. kult MUR Kultursk.	2014	Drift
	Tiltak: 8.2.5	Etablere «Eventyrstund» for barn, og lesesirkler for ungdom		N	Bibliotek	2014	Drift
	Tiltak: 8.2.6	Innføre nytt Etableringstilskudd for nye, langsiktige aktiviteter/tiltak/ organisasjoner		N	Allm. kult	2015	Drift Ramme- økning
	Tiltak: 8.2.7	Tilbud om opplæring i lyd/lys/arrangement		N	Allm. kult Kultursk.	2016	Drift
		Kapittel: 8.3 Kultur for seniorer og eldre					
	Mål 8.3:	Molde kommune skal ha et bredt og stimulerende og kulturtilbud til seniorer og eldre					
<u>HMO 1:</u> Strat: 1.3.6	Tiltak: 8.3.1	Gi et mer differensiert kulturtilbud gjennom utvidet bruk av «Den Kulturelle Spaserstokken» og nå nye brukergrupper (jfr. Omsorgsplanen)	1	V	Frivillig- sentralen	2014	Drift
	Tiltak: 8.3.2	Utvikle trim- og turtilbudet ved Eldres Kultursenter i samarbeid med Friluftsrådet i Nordmøre og Romsdal (Stikk Ut) for å nå flere eldre	2	V	Eldres kulturs.	2014	Drift
	Tiltak: 8.3.3	Etablere to nye internettkafeer i planperioden	3	V	Frivillig- sentralen	2014	Drift
	Tiltak: 8.3.4	Hjelset Servicesenter opprettholdes	4	V	Kulturtj.	2014	Drift

KULTURPLAN FOR MOLDE 2014-2017 – SAMLEOVERSIKT: MÅL, TILTAK, PRIORITERINGER, ANSVAR, GJENNOMFØRING OG FINANSIERING

Kommune- planens:	Mål/Tiltak	Beskrivelser	Prio- ritet	V N	Ansvar	Start	Finans.
HMO 1: Strat: 1.3.6	Tiltak 8.3.5	Gi bibliotektilbud på institusjoner og for hjemmевærende		N	Bibliotek Tverrsek	2015	Ramme - økning
	Tiltak: 8.3.6	Seniorkino på dagtid – Kartlegge interesse i samarbeid med pensjonistforeningene		V	Allm.kult. Kinoen	2015	Drift
		Kapittel: 8.4 Flerkulturelt kulturliv					
HMO 1: Strat: 1.3.2 Strat: 1.3.6	Mål 8.4:	Nye innbyggere skal inkluderes og integreres i Moldes kulturliv					
	Tiltak: 8.4.1	Innholdet i Introduksjonsprogrammet for nye innvandrere utvides med informasjon om lokalt kulturliv og frivillig sektor	1	N	Kulturtj. Flyktn.tj.	2014	Drift
	Tiltak: 8.4.2	«Eventyrstund» på biblioteket etableres også som et flerkulturelt tilbud, inkl. historiefortelling fra andre kulturer	2	N	Bibliotek	2014	Drift
	Tiltak: 8.4.3	Biblioteket kjøper inn bøker og andre media på flere morsmål Behov avklares i samarbeid med Flyktningtjenesten	3	V	Bibliotek Flyktn.tj.	2015	Ramme - økning
	Tiltak: 8.4.4	Etablere god dialog med Flerkulturelt råd for å få kontakt med ulike miljø for å integrere, og å skape nye ytringer og/eller fellestiltak		N	Kulturtj. Flerkult. råd	2014	Drift
	Tiltak: 8.4.5	Fribyordningen videreføres i en ny periode fra 2015.		V	Kulturtj.	2015	Drift
		Kapittel: 9. Kultur og næring					
HMO 1: Strat: 1.3.6	Mål 9:	Det lokale næringslivet skal være aktive brukere av lokalt kulturliv					
	Tiltak: 9.1	Etablere nettside som «formidlingsbase» mellom kultur og næring	1	N	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 9.2	Med utgangspunkt i Molde Næringsforum sine temamøter, inviteres det til et årlig «ide-møte» mellom nærings- og kulturaktører.	2	N	Kulturtj.	2014	Drift
		Kapittel: 10. Kunst, kulturhistorie og identitet					
	Mål 10:	Molde kommune skal forvalte og formidle kunst og lokalhistorie etter faglig kunnskap og prinsipper					
HMO 1: Strat: 1.3.6	Tiltak: 10.1	Ivareta kunstsamlinger; både for Molde Kunstforening og i Molde kommune	1	N	Allm. kult Andre	2014	Drift
	Tiltak: 10.2	Plante ut roser og ivareta Molde som «Rosenes by»	2	V	Park og idrett	2014	Ramme - økning

KULTURPLAN FOR MOLDE 2014-2017 – SAMLEOVERSIKT: MÅL, TILTAK, PRIORITERINGER, ANSVAR, GJENNOMFØRING OG FINANSIERING

Kommune- planens:	Mål/Tiltak	Beskrivelser	Prio- ritet	V N	Ansvar	Start	Finans.
<u>HMO 1:</u> Strat: 1.3.6	Tiltak: 10.3	Skilting av kulturminner, 2 nye hvert år	3	V	Allm. kult	2014	Drift
	Tiltak: 10.4	Utarbeide Kulturminneplan for Molde kommune		N	Allm. kult Arealpl.	2014	Prosjekt
	Tiltak: 10.5	Molde bys historie, Bind 5 (1964-2000)		N	Allm. kult	2015	Prosjekt
	Tiltak: 10.6	Oppdatere boka «Tause minner» (Nytt opplag)		N	Allm. kult	2015	Prosjekt
		Kapittel: 11. Arenaer for kultur					
<u>HMO 1:</u> Strat: 1.3.2 Strat: 1.3.6 Strat: 1.3.7	Mål 11:	Molde kommune skal ha god tilgang på egnede produksjonslokaler for lokalt kulturliv					
	Tiltak: 11.1	Kartlegge kulturlivets behov for produksjonslokaler	1	N	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 11.2	Kartlegge kommunens aktuelle lokaler og bruks- og utviklingsmuligheter, inkl. akustiske målinger av aktuelle produksjonslokaler for musikk og teater	2	N	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 11.3	Lage nye prisregulativer for lokalleie, inklusiv nye lokaler	3	V	Kulturtj. Tverr- sektorielt	2014	Drift
	Tiltak: 11.4	Ta i bruk et felles bookingsystem for kommunens lokaler		V	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 11.5	Utvikle en kulturkalender som kan brukes som planleggingsverktøy for å hindre arrangementskollisjoner		N	Kulturtj.	2014	Drift
		Kapittel: 12. Samarbeid og nettverk					
<u>HMO 1:</u> Strat: 1.1.3 Strat: 1.3.6	Mål 12:	Molde kommune skal ha et kulturliv som deltar aktivt i samarbeid og nettverksbygging					
	Tiltak: 12.1	Videreføre det årlige dialogmøtet mellom kommunens øverste politiske og administrative ledelse og rådene	1	V	Tverr- sektorielt	2014	Drift
	Tiltak: 12.2	Nyetablering av Molde Kulturforum	2	V	Kulturtj.	2014	Drift
	Tiltak: 12.3	Videreføring av kultursjefnettverkene	3	V	Kulturtj.	2014	Drift